27րդ Տարի Թիւ 7487 5 Դեկտեմբեր 1910 ԿԻՐԱԿԻ 18 décembre 1910 27me année N. 7487

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ
ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՏ ՉԵՆ ՏՐՈՒԻՐ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ՏԵՍՆԵԼ Դ. ԷՋԸ
Կ. Պոլիս Ղալաթիա

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

آرەولك
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیازی قره کین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple. Galata

ԱՐԻՒՆ ՀՈՏՈՂ ՄԻԹԻՆԿ ՄԸ

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՃԱՌԱԽՕՍՆԵՐՈՒՆ

Օտեան էֆ.ի հետ կատարեալ պէս համամիտ՝ կը հաւատամ որ ժողովուրդին լուսաբանութեան նուիրուած միթինկներ՝ կեղծիքը սանձահարելու օգուտն ալ ունին. մինչդեռ չորեքշաբթի միթինկը որ տեղի ունեցաւ Բերայի թատերասրահին մէջ տխուշները դէպի ոճիր գրգռելու բրօբականտով մը վերջացած է, Վարդգէսի սա արիւն հոտող աղաղակով. «Մեծագոյն յանցաւորը ժողովուրդը ինքն է որ կլլելով իրեն հրամցուած սուտերը, թոյլ տուաւ որ չահագործեն զինքը։ Ժողովուրդը ի՛նք պէտք է մաքրէ իր սխալը։ Ժողովուրդին իրաւունքները ոտնակոխ ընողներուն գլուխները պէտք է ճզմուին ժողովուրդին ոտքին տակ։» Եւ այս եղեռնական հրաւէրը խանդավառ կերպով ծափող ընդունակ հոգեր գտնուեր են։ Վա՜խ ժողովուրդ, ինչո՞ւ արիւն չես թափեր, Ազգդ չե՛ս ազատեր... Պիտի տեսնանք թէ ժողովուրդին իրաւունքները ոտնակոխ ընողը ո՛վ է։ Բայց Վարդգէսի մը բերնին մէջ այս խօսքերը բնականաբար կեդրոնի կուսակցութիւնը ամբաստանելու համար են, մինչդեռ տաւալէս կը պաշտպանեն իրենց իմաստակոյ «ազատական»ներուն. պիտի տեսնանք «Միջնադարեան կարիք» այս երկրորդ արիւնոտ բրօբականտն է որ կ'ըլլայ, Ա. Վ.ի արիւնաթաթաւ կոչերէն ետքը։ Վարդգէս էֆ. շատ լաւ գիտէ որ իր դէմը կը գտնուին տխուշներ ալ, տղէտներ ալ, դաշոյն շարժելու «ազգասիրութեամբ» ուռեցող կուրծքեր ալ. հետեւաբար երբ այս մարդոց կիրքերը բռնկցնելու ամէն ճիգ կը թափէ, հարկաւ վաղը ամէն մէկ արեան կաթիլին պատասխանատուութիւնն ալ վրան պիտի առնէ։ Շաչորդները նախապաշարելու համար այս մարդոց յանկերգը, բերնի ծամոցն է՝ իրենց գաղափարի հակառակորդները որակել «յետադիմական բանակ»... Տիտղոսները տղէկ գտեր են, կը մնայ անոր հաւատալու չափ տխմար ըլլալ։ Ես կը սպասէի որ իրենք «ազատական»ները առաջինը ըլլային շնորհաւորող, իրենց գաղափարի հակառակորդները որ քաջութիւնը, անկեղծութիւնը ունին իրենց տեսակէտը, իրենց գաղափարը, իրենց համոզումը պաշտպանելու բաց ճակատով, ազա՛տօրէն, գիտնալով որ իրենց հակառակորդները ամէն ջանք պիտի թափեն մրոտելու, սեւցնելու եւ իրենց պատիւին հետ խաղալու։ Նոյն քաջութիւնը ունին, կը հարցնեմ, «ազատական»ները չափէրի տակ սպրդած կարգ մը ողնայարէ, նկարագիրէ զուրկ մարդիկ, որ մէյ մէկ սոսկ, մէյ մէկ աղտոտ հաչէր ծածկելու համար այս չափէրին փաթթուեր են. եւ դուրսը «ազատական»ները բամբասելէ, պախարակելէ ետքը կը սողան անոնց քովը՝ սուրուկ կամակատարներ գտնալով։ Ձեռքիս տակը ունիմ Azatamart-ի օրաթերթը, ուր այս միթինկը նկարագրուած է եւ ուշադրութեամբ կը հետեւիմ ամէն ատենախօսի խելքին փչածին, փա՛ստերը անկէ կը քաղեմ, եւ կը հաւատամ որ այս թերթը գոնէ այս գործին մէջ պղտոր չէ... Նախ կը զարմանամ, անհաւատալի կուգայ ինծի որ Յակոբ Պաճըի յանուն «ազատական»ներուն ճառ խօսեր է... Ի՞նչ տեսակ «ազատականութիւն» է սա։ Կը սպասէինք որ Յակոբ Պաճը ինքզինքը արդարացնէր Ռուանտայքուի Բանտախուցին մէջ Պ. Լ. Փիլէճեանի բաց առած յայտնութիւններէն, ինչպէս բոլոր թերթերը գրեցին, Լ. Փիլէճեան յայտարարեց որ Պ. Յակոբ Պաճըի սխրահռչակ Հրանտ Մարգարեանի հետ գիշերները Եուանեսքուի քով բնակարանը երթալով եր կար բանակցութիւններ ունեցան եւ հարիւրին 25ը մէջերնին բաժնելու որոշումին յանգեցան։ Այս շատ ծանր ամբաստանութիւնը թերթերը գրեցին։ Վարչութեան մէկ նիստին մէջ ալ Հայկ էֆ. Խօճասարեան յայտարարեց Պաճըի էֆ.ին թէ առանց այս ամբաստանութենէն մաքրուելու՝ չի կրնար անդամակցիլ Ժողովին եւ Պաճը էֆ. այն օրէն այսօր հրաժարած կը մնայ։ Մինչդեռ մենք կը սպասէինք որ իր դէմ եղած այս ծանրակշիռ ամբաստանութեան վրայ ինքզինքը չքմեղացնող եւ ժողովուրդը լուսաբանող բացատրութիւններ տար, եւ լեր «ազատական»ներուն օրինակ փչեր է, «ազատական»ներուն ճակատի գիծին մէջ դի՛րք բռներ է։ Ասիկա խղճալի «ազատականութիւն» չէ՞։ Եւ Յակոբ Պաճըի «ազգասիրութեան» քամիէն տարուելով, վերլուծում մը ըրեր է. Դուրեան Սրբազանի դէմ յարուցուած հակառակութիւններու պատճառները թուելով, բարեբախտաբար ամէնքն ալ մտացածին։ Իրմէ կ'իմանանք որ Ա. Դուրեան Սրբազան սիրուած է եղեր Ազգէն։ Դուրեան գրագէտ եւ բանաստեղծը սիրուած է այո՛, բայց ո՛չ Պատրիարքը։ Ասիկա զանազանեցէք։ Խօսք մը բռնած ըլլալու եւ քանի մը չորորդ ծափ խլելու համար ըսեր է որ «Հիմա Ամիրայական շրջանը չէ, եւ ժողովուրդին կամքը միշտ պէտք է յաղթէ»։ Նոր բարիքոս, ասիկա կը պոռանք կոր մենք, բայց ձեր մարդիկն են խղդողը։ Ազգային Ժողովը լուծել կ'ուզեն Եօանեսքուի պէս Բանանաներուն վրայի աղտոտ լաթերը Ազգին աչքին առջեւ չպարզուելու համար։ Բ.— Դուրեան Պատրիարք յարգուած է եղեր կառավարութեան մօտ։ Ասիկա փաստ չէ. եկողն ալ կը յարգուի մեր դէմը հակառակ մը չունինք վերջապէս։ Եւ Դուրեանը ինչո՞ւ չյարգուի, քանի որ ո՛չ մէկ կռուի գլուխ ըրած, ո՛չ մէկ ատեն վիճած, բանակցած է նախարարութեան հետ, թուրքերէն չի գիտնալուն երեսէն։ Մանչ հայոց պէս եկող գացող Պատրիարք մը ինչպէս կ'ուզէք որ չյարգէ կառավարութիւնը։ Գ.—Դուրեան Սրբազան անկողմնակալ էր եւ իր անկողմնակալութիւնը ցոյց տուած է «բացուգոցի» խնդրին մէջ եւ իր առաջին հրաժարականին ատեն։ Դուք ձեր ոտքովը թակարդը ինկաք։ Եթէ Դուրեան Սրբազան անկողմնակալ էր, ինչո՞ւ միթինկները արգիլող իր Շրջաբերականը «arbitraire» որակեցիք. ինչո՞ւ երեսին պոռացիք թէ «Քաջութեան քահանայի մը քաջութիւնն ալ չունեցաւ,» ինչո՞ւ իր Շրջաբերականը ոտքի տակ առնելով թոյլ տուիք որ ընկեր Ասլիկ մը Սխրդի եկեղեցին մտնայ միթինկ ընէ, ինչու ձեր օրկանին մէջ ուրախութեամբ, ցնծութեամբ աւետեցիք թէ Տաւրին Գաբրիէլ եկեղեցին քանի տեղ չի գտներ Պատրիարքին հրամանը իր գիտցածէն չաչինչ ըլլար եւ այսօր ալ, վաղն ալ, ուզած ատենը միթինկ պիտի ընէ եկեղեցին։ Ասիկա միթէ անիշխանութիւն չէ՞ր, ասիկա միթէ Դուրեանի քիթին խնդալ չէ՞ր։ Քանի որ Դուրեանին նախորդ հրաժարականը իր «անկողմնակալութեան» ապացոյց կը գտնէք, ինչո՞ւ հրաժարականին վրայ պնդած ատենը coup d'état կ'ընէ պոռացիք երեսին. coup d'état դաւաճանութիւն ըսել է, ինչպէս գիտէք։ Դուք չէ՞ք «անկողմնակալութիւնը» վեց ամիս առաջ «դաւաճանութիւն» հռչակողը։ Հիմա դուք ձեր բերնովը ինքզինքնի՛դ կը դատապարտէք։ Գոնէ խնայէիք այն ատեն ժողովուրդը պառակտող բրօպականտներ։ Դ. Դուրեան Պատրիարք սխալներ չէ գործած մինչեւ հիմա։ Իր ամենէն ոխերիմ հակառակորդները անգամ տակաւին չեն կրցած իր ոեւէ մէկ սխալը ցոյց տալ։ Հարկաւ դուք ալ Ռուբէն Փափազեան էֆ.ին նման մարդոց լեզուէն պիտի պահանջէք, թերթ կը կարդաք, աչք մը պտտցուցէք Հայ Մամուլին վրայ եւ վերջին առանց կարմրելու եկէք այս տարակուսութիւնները կրկնելու. իսկ ձեր տուած վերոյիշեալ փաստերովը ասոնք երբ «արիւնոտ շրջաբերական» հանող եւ երբ «դաւաճանութիւն» ընող՝ ձեզ բարձրացրին կը դատապարտէք կոր։ Ռուբէն թերթի մը մանրամասնօրէն կը թուէ իր սխալները։ Առաջին մինակ գիտցէք առայժմ որ Թուրքերէն լեզուի մէջ իր տգիտութիւնը շատ սուղի նստաւ Ազգին։ Երբ պատերազմական նախարարին մօտ կ'երթար զինուորագրութեան առթիւ գոց ըրած ճառ մը, եղեր ըրած մէկ խօսքը զլուցելու, նախարարը ամենայն փափկանկատութեամբ կը հարցնէր «Միլլէթին պիր արզուսը վա՞ր մը» Եւ ողորմելի Դուրեան Սրբազան թուրքերէն չի գիտեր, կը պապանձի, ու թօթուելու ինչկատակային պատասխանը կուտար։ Բրեանը եկեր է հացը՝ ձեռքովը կը նետէ։ Անգին հարիւրաւոր Հայ այրեր, նեցուկէ զուրկ ընտանիքներ կը տագնապին, որովհետեւ իրենց խնդիրներուն թարգման կանգնող ո՛չ Պատրիարք կայ, ո՛չ գործակատար, իսկ մեր մեծապուս էֆ.ները՝ կա՛մ փիլիսոփայական լռութիւն կը պահեն կամ Մակեդոնիոյ հրոսակներուն պաշտպան փաստաբանները կը հանդիսանան Փառլամենթին մէջ, իսկ միթինկներու մէջ կրակուոց կը կտրին։ Ե.— Դուրեան Սրբազան աշխատեցաւ համերաշխութեան համար, եւ եթէ չյաջողեցաւ, յանցանքը իրը չէ։ Այո՛, իրը չէ՛, ձերն է, ասիկա գիտէինք արդէն։ Առերորդ անգամ մըն ալ կրկներ էք. Դուք, «ազատական»ներդ «համերաշխութիւն»ը «սակարկութիւն» կը նկատէք, հետեւաբար զզուանքով կը փախչիք անկէ։ Դուք «ազատական»ներդ կախիմ մարդեր, գիտենք, մեր գլուխները ձեր ոտքերուն տակ ճզմելու, կամ ձեր մարդոցը ոտքերուն տակ ճզմել տալու փափաքը ունիք։

ՏԱԹԵՒ

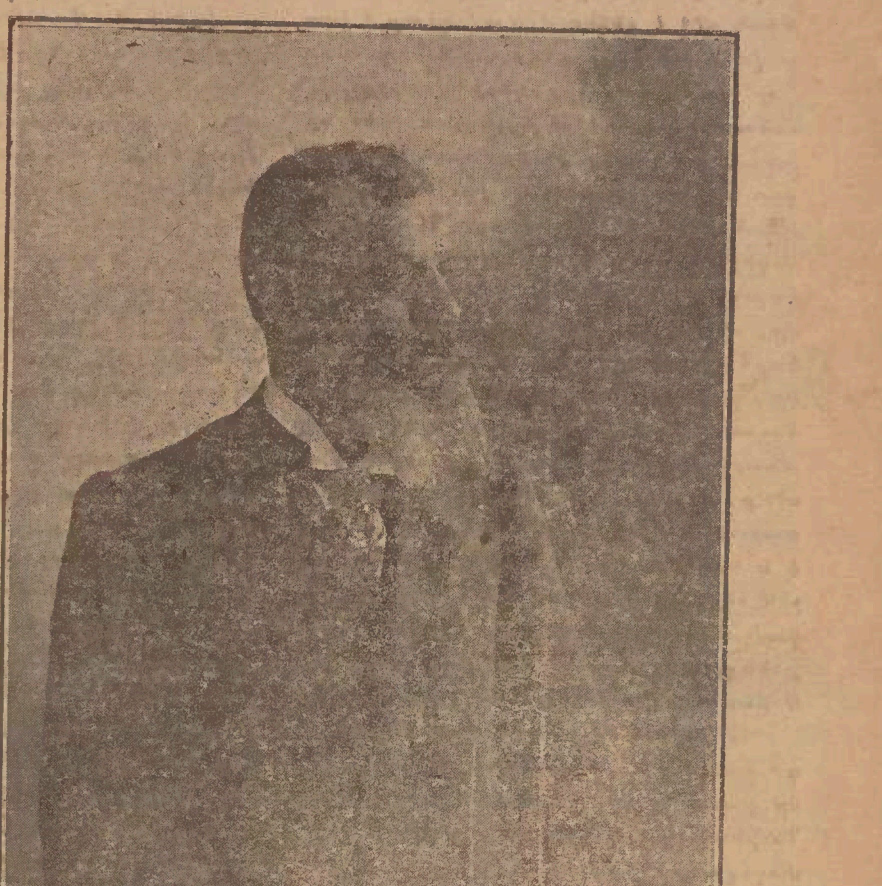

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ԱԿՆԱԲՈՅԺ
ՈՒՂՂԱԹԵՍԱՆ
(Փոթ. [illegible])

ՏՕՔԹ. Ն. ԷՍՄԷՐԵԱՆ

ՍԱՄԱԹԻՈՅ ՄԻԹԻՆԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

ՔՆՆԱԴԱՏԱԿԱՆ

Անցեալ 2/15ի կիրակի, Սամաթիոյ Վարժարանին սրահին մէջ կայացաւ ազատական կուսակցութեան միթինկը. բաց յայտարարութեան, ատենախօսներն էին Պ. Պ. Գրիգոր Զոհրապ, Լեւոն Սեդրաքեան, Սմբատ Բիւրատ եւ Յուսիկ քահանայ Բաշըմեան։

Երկսեռ հասարակութիւն՝ հետաքրքրութեամբ ցանկալով լսել լրագրութեան էջերը զբաղեցնող եւ հասարակական ուշադրութիւնը կլանող Ազգային Ժողովի կնճռոտ հարցերի պարզաբանութիւնը, փութացած էր ներկայ գտնուիլ. դժբաղդաբար զարմանալի զուգադիպութեամբ, Պ. Զոհրապ եւ Յուսիկ քհնյ. հիւանդութեան պատճառաւ ներկայ չէին, իսկ Պ. Սեդրաքեան՝ հեռաւորութեան եւ ընտանեկան պատճառներով չէր բարեհաճած գալ, ինչ որ երբեք ներելի չէր իրեն, երբ դեռ երէկ՝ ամէն դժուարութեանց՝ բախելով իր ընտրութիւնը յաջողցուցած էր Սամաթիացին, իսկ պարտին համար այդ բոլորը աւելի նուազ արժէք քան իր անձնական հիւանդութիւնը. արդեօք սա մի դաւ հնգնանք չէ՞ր՝ դէպի զինք ընտրողները, իսկ եթէ այդ չէր պատճառ ներկայ չը գտնուելուն, ինչո՞ւ այդպէս յայտարարեց, եւ եթէ պարոնք հերքէ այդ յայտարարութիւնը, պատասխանատու բռնելով յայտարարողը եւ ուրիշ բռնաւոր հիմքերի վրայ գնէ իր բացակայելու պատճառ, մե՛նք պիտի լինինք զինք ծափահարողներէն առաջինը։ Ուրեմն մնում էր միայն Պ. Սմբատ Բիւրատն էր որ սկսեց իր ատենախօսութիւնը։

Հետաքրքիր էր լսել Պ. Սմբատ Բիւրատին, արդեօք ազատական կուսակցութիւնը՝ որ պարծենում է իր անդամների կարողութեամբ եւ առողջ ուղեղներով (ըստ Վասմեանի) եւ մինչեւ հոկտեմբեր պատրաստուած է ապացուցանելու համար կեդրոնի կուսակցութեան անդամների ապիկարութիւնը եւ ուղեղների փտած եւ հիւանդ լինելը, իրենց պարծանքների գոհարներից մէկն էլ Սմբատ Բիւրատն է ընդունում՝ որը ոչինչ առաց եւ եթէ առաց՝ այն էլ հաւասար էր ոչինչ մը խօսելու. Թո՛ղ չը վշտանայ ազատական կուսակցութիւնը՝ կարծելով թէ ես այնքան կուրացած պէտք է լինեմ Վասմեանական ածականները իրենց հասցէին չդրելու, ո՛չ. այլ ընդհակառակն միասին պէտք է դէմ կենալ այդ ձեւի խեղաթիւրումներով, եւ կանգնել առողջ դատողութեան ու պատմական իրողութիւնների այն տեսակէտի վրայ թէ որ եւէ կուսակցութիւն, ինչ ժամանակի եւ ինչ միջավայրի էլ պատկանած լինի, մեկը ունեցել է, ունի եւ պէտք է ունենայ երեք տարրեր՝ կարող, միջակ եւ անկարող։ Այստեղ ինքնաբերաբար մի հարց է ծագում, եթէ այդ այդպէս է, ո՞րն է պատկանելու յաղթանակը. եթէ մենք օգտէկէ կերպով ուսումնասիրենք հարցերը եւ երեւոյթները, վերապահման տեսակէտով մեր պատասխանը երկու տեսակ չի կարող լինել. այսինքն «միշտ ազատականներին» է յաղթանակը. բայց չը մոռնալով եւ այն իրողութիւնը թէ «կուսակցութիւնների գոյութիւնը հիմնուած է միջավայրի ստեղծած ժողովրդային գիտակցութեան վրայ եւ ոչ թէ անհատների կամքից ժողովրդի թոյլ կող-

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 99

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

(ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԲԱՐՔԵՐ)

Հեղինակ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ՏԱՍՆԸՉՈՐՍԵՐՈՐԴ

— Պէտք եղածը կը խօսիմ իրեն։

— Մէյ մը սա պօզ ճէրէմը սրկէ ճամբենք, ալ անկէ ետքը դուն իմ աչքս նայէ, գոչեց վաճառականը եւ առանց ուշադրութիւն ընելու իր քենիին ընդդիմութեան՝ զայն թեւերուն մէջ առաւ եւ սկսաւ համբուրել կատաղի տարփանքով մը։

Խեղճ կինը հազիւ կրցաւ ինքզինքը փրկել այդ գիրկընդխառնումէն եւ վրան գլուխը շտկելով ինքզինք դուրս նետել գրասենեակէն։

Քանի մը ժամ ետքը, իրիկուան դէմ վաճառականին քենեկալը եկաւ ներկայացաւ Ղուկաս էֆէնտիի, որ արդէն վրդովեցաւ անոր կը սպասէր։

Խեղճ մարդը ճարահատ՝ կը վարանէր Սամսոն երթալու։

Վաճառականը կարգ մը խրատներ ու խորհուրդներ տալէ ետքը, նամակով մը զայն յանձնարարեց Բերովբէ էֆէնտիի, որ Ղուկաս էֆէնտիէն ընդունած հրահանգին համեմատ սորվեց Երանիկի ամուսինը որ անմիջապէս մեկնի Սամսոն, ուր իբր թէ իր ներկայութիւնը անհրաժեշտ էր։

— Երկու օրէն պատրաստութիւններս կը տեսնամ ու կը մեկնիմ, պատասխանեց մարդը։

— Երկու օրը չանցնի հա, պնդեց Բերովբէ էֆէնտի եւ իբրեւ փոխադրութեան ու ճամբու պատրաստութեան ծախք հանեց տասը ոսկի տուաւ։

Արդարեւ երկու օրէն ետքը վաճառականին քենեկալը չոգենաւ մտաւ ու մեկնեցաւ։

Ղուկաս էֆէնտի հասած էր իր նպատակին։

Անմիջապէս փոքրիկ տուն մը վարձեց Սարը Եարի եւ հոն փոխադրեց քենին Երանիկը՝ անոր փոքրիկ աղջկան Զօրճուհիի հետ, որ տասներկու տարեկան աղուոր ու վառվռուն աղջիկ մըն էր մօրը պէս սեւ ու փայլեցիկ աչքերով։

Ա՛լ անկէ ետքը, շաբաթը գրեթէ երեք գիշեր Ղուկաս էֆէնտի Սարը Եարի Երանիկի հետ կ'անցնէր։

Առաջին օրերը հաւանիի այս կենցաղը անմէթ ու միանգամայն պղպջուն կը պատճառէր տիկին Թագուհիի քով, որ ներքնապէս չէր սիրեր Ղուկաս էֆէնտին եւ տարփական յարաբերութիւնները կը կրէր իբրեւ ապրուստի անհրաժեշտ միջոց մը։ Բայց կամաց կամաց վարժուեցաւ իր տարփածուի քերին, մանաւանդ որ քենայրն ալ ամէն միջոց ի գործ կը դնէր հաճելի դարձնելու համար այդ նոր կեանքը։

Ղուկաս էֆէնտի որ ընդհանրապէս ագահ ու արծաթասէր էր, իր տարփական հաճոյքներուն համար շատ առատաձեռն կը գտնուէր եւ երբեք դրամը չէր խնայեր։ Այսպէս, Երանիկ անտարբեր պերճութեամբ կեանք մը կը վարէր Սարըեարի մէջ։ Խոհարար մը եւ սպասուհի մը ունէր իր հրամանին տակ եւ ամէն անգամ որ վաճառականը կուգար, ճշմարիտ խնջոյքներ կը սարքուէին տանը մէջ։ Իր արգուզարդին համար ուզածին չափ դրամ կը ստանար քենայրէն։ Բոլոր այն պերճանքը զոր ան կարօտ կը քաշէր տարիներէ ի վեր, ամէն անգամ որ կուգար իր քրոջ տունը մնալու, տեսակ մը գինովութիւն կուտար իրեն ու այդ գինովութեան մէջ կը մոռնար իր արտաքին ազնուութիւնը։ Ղուկաս էֆէնտի հեզահետէ իր քենիին հետ կը տաշխարիկ կնոջ մը պէս սկսաւ վարուիլ, օղիի ու գինիի գործածութեան վարժեցնելով զայն, նոյնիսկ ստիպել որ թըրքական երգեր երգէ, որովհետեւ Երանիկ գեղեցիկ ձայն մը ունէր։

Իրիկուն մըն ալ Ղուկաս էֆէնտի Սարըեար եկաւ Բերովբէ էֆէնտիի ընկերակցութեամբ։

Երանիկ երբ այդ անծանօթը տեսաւ իր քենայրին հետ՝ շփոթեցաւ ու դժգոհ կերպարանք մը առաւ, սակայն վաճառականը մեկուսի ըսաւ իրեն.

— Բա՛, էրկանդ չօրպաճըն է, հարուստ վաճառական է. հետը աղէկ վարուէ, փոխանակ բերի որ քիչ մը գինիքը չոյենք ու ամսականը ուրախ տանք։

Եւ սակայն Ղուկաս էֆէնտի բացարձակապէս կը սուտէր, քանզի Բերովբէ էֆէնտին հոն բերած էր իբրեւ իր հաւանին տալու։

Երանիկ տարպուեցաւ համակերպիլ։

Երկու բարեկամները օղիին սեղանին բերել տուին եւ սկսան խմել հրաւիրելով նաեւ տանտիրուհին որ իրենց հետ խմէ։

Յետոյ վաճառականը խնդրեց իր քենիէն որ երգ մը երգէ։ Երանիկ ընդդիմացաւ եւ բացարձակապէս մերժեց։

— Բա՛, ինչ կը քաշուիս կոր, Բերովբէ էֆէնտին դուրսէն մարդ չէ, իմ ամէն օրուան բարեկամս է, գոչեց Ղուկաս էֆէնտի որ արդէն օղիին ազդեցութեան տակ կը գտնուէր։

— Տիկինը շատ ամչկոտ կ'երեւայ կոր, ըսաւ Բերովբէ էֆէնտի ծաղրածու ձեւով մը, զինքը քաջալերելու համար կերիր եւ նախ բան մը երգեմ։

— Կեցցե՛ս, Բերովբէ էֆէնտի, դուն նախ երգէ, տիկինն ալ այն ատեն կը սկսի երգելու։

Օղիի գաւաթները կրկին լեցուեցան։ Բերովբէ էֆէնտի սկսաւ թաճկերէն երգ մը երգել, մինչ վաճառականը, Երանիկի քով նստած, անընդհատ կը ստիպէր զայն օղիի գաւաթը պարպելու։

— Հայտէ՛ նայինք։ Հիմա կարգը քուկինդ է, ըսաւ Բերովբէ էֆէնտի երգը լմնցնելով։

Երանիկ նորէն վարանեցաւ, առարկեց թէ հարբուխ եղած է, անհնարին է երգելու տրամադրութիւն չունի։

— Բան մըն ալ չունիս, պարզապէս նազ կ'ընես կոր, գոչեց Ղուկաս էֆէնտի սրտնեղած դէմքով մը ոտքի ելնելով։

Բերովբէ էֆէնտի, ինքն ալ դանդաղելով ոտքի ելաւ, Երանիկի քով եկաւ եւ օղիի գաւաթը լեցնելով անոր տուաւ։

— Տիկին օղի մըն ալ խմեցէք ու այն ատեն անհանգստութիւննիդ բոլորովին կ'անցնի, պնդեց գաւաթը երկարելով։

— Շնորհակալ եմ շատ խմեցի։

— Չէ, անպատճառ պիտի խմես, իմ ձեռքէս տակաւին չխմեցիր... հոգ մի ըներ Ղուկաս էֆէնտին չնախանձիր, տանիկ չէ։

Եւ Բերովբէ էֆէնտի իր բարեկամին նայեցաւ։

— Ես չեմ խառնուիր, կ'ուզէ խմէ կ'ուզէ չխմէ, պատասխանեց վաճառականը նոյն սրտնեղած դէմքովը... արդէն այս իրիկուն չեմ գիտեր ի՛նչ է եղեր կարծես դիտմամբ կ'ընէ կոր որ մեր քէյֆը հարամ ըլլայ։

(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ)

մերըզինելով ամբողջապէս վաղանցուկ խանդավառութեանց և ցոյցերի վրայ։»

Դատելով Պ. Սմբատ Բիւրատին այն յայտարարութեանց թէ «Դուրեան Սրբազանը կարող վարչագէտ մըն է», մենք դրա պատասխանը կը փնտռենք դարձեալ իր խօսքերի մէջ։ Նա ասաց. «Ես երկար ժամանակ ծանօթ լինելով Դուրեան Սրբազանին՝ եկած էի այն համոզման թէ։ Նա իբր անբասիր վարքի տէր, բանաստեղծ և ժրաջան վանահայր՝ իրօք պատկառելի է (այդ բանը հաստատում է ամբողջ հայ ժողովուրդն այսօր էլ) բայց երբեւ վարչագէտ անկարող է, և դրա համար նրա պատրիարքութեան աթոռը բարձրանալուն համամիտ չլինելով, իմ քուէն չի տուի նրան, բայց այս մէկուկէս տարուան շրջանի մէջ իր գործունէութեամբ ցոյց տուաւ թէ կարող վարչագէտ է»։ Պ. Բիւրատ երկու հակասութեան մէջ է ընկնում, կամ պէտք է խոստովանի թէ ինքը անկարող է եղած երկար ծանօթութիւնից վերջ՝ ամբողջովին ճանաչել Դուրեան Սրբազանը և մեծ սխալ է գործել իր քուէն նրան չտալով, կամ թէ երբ պնդում է իր ճանաչողութեան յատկութեանց վրայ։ Պէտք է համոզել թէ 52 տարուայ վարչագէտի անկարող յատկութեամբ օժտուած անհատ մը, մի ինչ որ դիւթական դաւազանով կարճ միջոցի մէջ կարող վարչագէտ մը կը դառնայ Ներսէս Վարժապետեանին հաւասար, մենք դարձեալ երևոյթները առարկայական տեսակէտից քննելով կ'ասենք, բնութեան մէջ հրաշքներ չեն կատարւում, ամէն ինչը միջավայրի ծնունդ է և նրան հպատակող, սրանով ես երբեք չեմ հերքում Դուրեան Սրբազանի կարող կամ անկարող լինելը, այլ միայն իբրև քննադատող ուզում եմ ցոյց տալ Պ. Սմբատ Բիւրատի հակասութիւնները։

Պ. Սմբատ Բիւրատէն վերջ ժողովուրդի ցանկութեամբ խօսք եկաւ Պ. Սուրէանը որ փաստերի վրայ հիմնուած պաշտպանեց Դուրեան Սրբազանը, բայց Ազգ. Երեսփ. ժողովի կանոնագիրը հիմնովին ուսումնասիրած չլլալուս պատճառաւ չեմ կարող դնել իմ քննադատականը կամ գնահատականը։ Ցետոյ ժողովրդի ցանկութեամբ խօսք եկաւ Պ. Վռամեանը, որ ինքզինքը Ազատական կուսակցութեան անդամ հռչակելով, սկսեց ժողովրդին կոչ անել՝ ամէն զոհողութեամբ պաշտպանել իր իրաւունքները, և իբրև օրինակ ցոյց Ցունաց Պատրիարքարանի հարցը, որ տեղ յոյն հասարակութիւնը իր անտարբերութեամբ վիժեցուց իր պատգամաւորների յաղթութիւնը, մենք ոչինչ չունինք ասելու Պ. Վռամեանի յորդորներին եթէ հայ իրականութեան մէջ լինէր Ազատական կուսակցութիւն և եթէ կոչ ընողը այդ կուսակցութեան պատկանէր։ Բայց թէ իրականութիւնը այդպէս է, մենք կասենք ոչ. Հայոցն ամբողջ կեանքը՝ իբրև հետևանք իր միջավայրի ազդեցութեան, հրապարակի վրայ երկու ուղղութիւններ է դրած Պահպանողական և Սոցիալիստական, սա ուրանալ նշանակում է ժխտել 2+2=4 ճշմարտութիւնը, ի հարկէ շատ ցանկալի կը լինէր և գործերը շատ լաւ պիտի ընթանային եթէ մեր մէջ կազմուէր Ազատական կուսակցութիւն։ Ասենք թէ մենք սխալւում ենք թէ մեր մէջ կայ Ազատական կուսակցութիւնը բայց դրանով դարձեալ չի արդարանար Պ. Վռամեանը, չէ՞ որ Պ. Վռամեան իբրև խմբագիր իր օրգանով գիշեր ցերեկ ճգնում է ինքզինք Սոցիալիստ հռչակելու. այդ իր դաւանանքի՞ն օր սկզբունքի տեսակէտով նա լինում է անդամ Ազատական կուսակցութեան, այդպիսի երևոյթ որ տեղ կամ ինչ տեսակ երեսփոխանական ժողովներում տեղի է ունեցել (այդ լինի ազգային կամ պետական) և եթէ դառնում է ազատական կուսակցութեան անդամ (ինչ որ իր անբռնաբարելի իրաւունքն է) ինչո՞ւ չի դադարում սոցիալիստ լինելէ, նշանակում է կամ ինքզինքն է խաբում կամ հասարակութիւնը։

Թերևս Պ. Վռամեան առարկէ՝ այլ բան է մեր Ազգ. Երեսփ. Ժողովի մէջ լուծուելիք խնդիրները, այլ բան է մեր հասարակական խնդիրները, այսինքն առաջինում սոսկ մեր եկեղեցական և կրօնական խնդիրներն են լուծւում իսկ միւսում մեր ժողովրդական կամ աւելի ճիշդ դասակարգային, այդ՝ երբ այդ այդպէս է, մի Սոցիալիստ իրաւունք ունի՞ մասնակցել այդ կրօնական ժողովներին, իսկ եթէ մասնակցում է նշանակում է որ այդ էլ՝ մի ֆունկցիան է կազմում մեր հասարակական կեանքի, և եթէ այդպէս է, ինչո՞ւ ինք չի կազմւում այնտեղ Սոցիալիստական ֆրակցիան այլ ազատական։ Սա արդեօք շահագործել չէ՞ մեր ազգային Երեսփ. ժողովների մէջ գտնուած բարեխղճական եւ անմտասուն անդամներին՝ որոնց՝ իր ցանցերի մէջ ցանցելով նրանց քուէն շահագործում է ի նպաստ իր միտումներին, որովհետեւ նրանք թերևս խրտչէին սոցիալիստ բառից։

Կամ թէ Պ. Վռամեան չարաչար չի խաբում զինք այնտեղ ուղարկողներին։

Մի պարագայ միայն կարող էր ոտ դարցնել Պ. Վռամեանին, եթէ նա ատենախօսութիւնից առաջ տար հասարակութեան.— Ես չը պատկանելով Ազատականներուն, մի միայն պէտք եմ կազմուած նրանց հետ և հրաւիրում եմ ձեզ ձեր շահերը պաշտպանելու, առա այդ ժամանակ մենք իրաւունք կը հաւնէինք։

Յետոյ հասարակութեան ցանկութեամբ խօսք եկաւ Պ. Արամեանց, նա արդէն Ազգային ժողովում իր ձեռնպահութեամբ անվստահութիւն էր յայտնած և չէր անդամակցելով Ազատական կուսակցութեան իր Սոցիալիստ դերի մէջ միացած և բաժ գալով ցոյց տուաւ իր պլօքը Ազատականների հետ, ուրեմն բերաններից դուրս եկած հատ հատ ձայները թէ Արամեան պահպանողական է, զեղչելութիւն էր, իսկ Պ. Վռամեանի այն խօսք թէ «Ուրախ ենք որ Պ. Արամեանցն էլ մեզ հետ է միանում, ուրեմն և պահպանողականների պլօքը քանդւում է» դա ամբաստանութիւն էր Պ. Արամեանցի անձի դէմ և նոյնքան անկարգ՝ որքան վեր յիշած հատ հատ ձայները։

Երբեւ Պ. Վռամեանը դիտմամբ ուզեց վիրաւորել Պ. Արամեանցին, որովհետեւ վերջինը ոչ թէ ժողովրդին հրաւիրում էր ցոյցեր կազմակերպել, այլ ասում էր. «Դուք հիմնուելով ձեր, կրկնում եմ ձեր գիտակցութեան վրայ՝ պաշտպանեցէք ձեր շահերը՝ օրէնքի սահմանին մէջ նկատի ունենալով ձեր տնտեսական շահերը չը վնասելու տեսակէտը»։ Լաւ ուշադրութիւն յարգելի ընթերցող «օրէնքի սահմանի մէջ ձեր տնտեսական շահերը նկատի ունենալով»։ Արդեօք այս չէ՞ր ամենաճիշդ խօսքը որ պէտք էր ասուէր մի սոցիալիստ պատգամաւորէն, իսկ դուք Պ. Վռամեան ինքզինքնիդ սոցիալիստ յորջորջելէ երբեք չը դադարելով ինչ ասացիք ժողովրդեան՝ ամբաստանելով Ցոյները, թէ յոյն ժողովուրդը իր ցոյցերով կամ աւելի ճիշդ իր արիւնով չը պաշտպանեց իր իրաւունքը, այս այդ տակլու իրաւունք կ'ունենայիք եթէ սոցիալիստ ձեր վրայէն ծգէիք։ Ասացէք խնդրեմ, եթէ յոյներ այդ քայլ անէին ինչ պիտի շահէին, կարծեմ ոչինչ, իսկ տուժողը անտեսապէս և քաղաքականապէս ժողովուրդը կը լինէր։ Իսկ մի սոցիալիստ ամենէն առաջ պէտք է նկատի ունենայ ժողովրդի տնտեսական և քաղաքական շահերը, ժողովուրդը իր արիւնով պէտք է պաշտպանէ իր շահերը կամ իրաւունքները, բայց առա մի հարց որին կարելի է մօտենալ երկու ակնոցներով՝ մին ձեր իսկ միւսը Սոցիալիստի ակնոցներով։

Դարձեալ Պ. Վռամեան ասել էր թէ Ազգային Երեսփոխանական Ժողովի կեդրոնական կուսակցութեան անդամները շահերը իրենց քուէն պատրաստ կը հանեն իրենց գրպանէն առանց հասկնալու քուէի դրուելիք հարցը, այս դա ցաւալի է, արդեօք նոյն չէ՞ր ձեր պատրաստ բանաձեւն էլ։

Ցետոյ խօսք հրաւիրեց Պ. Մէլոեան որի մասին չարժէ քննադատութիւն։

Լ. Օ. ԿԱՆՏՕԵԱՆՑ

ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔԸ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԱՄՓՈՓՈՒՄՆ Է

(ԸՍՏ ՏՕԼՍՏՕՅԻ)

1. Մարդն անվախճան Նախապատճառի որդին է. այս Հօր որդին է ո՛չ թէ ըստ մարմնի, այլ՝ ըստ հոգու։
2. Այս պատճառով մարդը պէտք է ծառայէ այս Նախապատճառին՝ հոգով։
3. Մարդու կեանքն ունի աստուածային նախապատճառ։ Միայն այդ Նախապատճառն է սուրբ։
4. Ուստի և մարդը պէտք է ծառայէ՝ բոլոր մարդկանց կեանքի այս Նախապատճառին։ Այսպէս է կամենում Հայրը։
5. Հօր կամքին ծառայելը՝ կեանք է տալիս կեանքին։
6. Այս պատճառով մարդը կարիք չունի՝ բաւարարութիւն տալու իր կեանքին։
7. Ժամանակաւոր կեանքն՝ իսկական կեանքի սնունդն է։
8. Ու այս պատճառով իսկական կեանքը ժամանակից անկախ է, դա Ներկայի կեանքն է։
9. Կեանքի պատրանքը՝ ժամանակի մէջն է. անցեալի ու ապագայի կեանքը մարդկանց աչքերից ծածկած է պահում Ներկայի իսկական կեանքը։
10. Այս պատճառով մարդ պէտք է ձգտի՝ ոչնչացնել անցեալի ու ապագայի ժամանակաւոր կեանքի պատրանքը։
11. Իսկական կեանքը՝ Ներկայի կեանքն է, որ հանուր է ամենքի համար ու արտայայտուում է սէրով։
12. Այս պատճառով էլ Ներկայի սէրով ապրողը— ողջ մարդկութեան հանուր կեանքով — միանում է Հօրը, որ կեանքի սկիզբն ու հիմքն է։

* * *

Վերջացնելով գործս, ես դարմանքով և ուրախութեամբ նկատեցի, որ տէրունական աղօթքն ուրիշ բան չէ, այլ միայն՝ Յիսուսի վարդապետութիւնը, արտայայտուած ամենասամփոփ ու դասաւորուած ուղիղ այնպէս, ինչպէս արդէն ես դասաւորել էի, և որ աղօթքի իւրաքանչիւր մասը համապատասխան է գլուխների մըտքին ու դասաւորութեանը։

1. Հայր մեր։
Մարդը Աստուծու որդին է։

2. Որ յերկինս ես։
Աստուած կեանքի անվախճան ու հոգեւոր Նախապատճառն է։

1. Սուրբ եղիցի անուն քո։
Թող սուրբ լինի կեանքի այս Նախապատճառը։

4. Եկեսցէ արքայութիւն քո։
Թող ենթարկուեն ամենքը նրա իշխանութեանը։

5. Եղիցին կամք քո, որպէս յերկինս,
Թող կատարուի՛ այս անվախճան Նախապատճառի կամքը, ինչպէս հէնց իր մէջ,

6. Եւ յերկրի։
Այնպէս էլ մարմնի մէջ։

7. Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ։
Ժամանակաւոր կեանքն իսկական կեանքի սնունդն է։

8. Այսօր։
Իսկական կեանքը՝ Ներկայի՛ կեանքն է։

9. Եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց։
Ու անցեալի սխալներն ու մոլորութիւնները թող չը ծածկե՛ն մեր աչքերից այս իսկական կեանքը։

10. Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն։
Ու թող չը խաբե՛ն մեզ։

11. Այլ փրկեա՛ զմեզ ի չարէ։
Եւ այն ժամանակ վերացուած կը լինի չարութիւնը։

12. Զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք։
Այլ թող լինեն քո իշխանութիւնը, ոյժն ու փառքը։

Թարգմ. Լ. Ք. Ն.

Յասնայա Պօլեանա,

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՓՈԹՈՐԿԱԼԻՑ ՆԻՍՏ ՌԱՅԽՍԹԱԿԻՆ ՄԷՋ

Ռայխսթակը, իբր հաւասարակշիռ ի վեր, շատ քիչ անգամ Նոյեմբեր 30ի նիստին պէս փոթորկալից նիստ մը ունեցած է։ Մոապիթի մէջ պատահած դէպքերուն շուրջը կը դառնային վիճաբանութիւնները։ Արմատական-ընկերվարական ընկեր Շայտէման այս մասին իր յայտարարութիւնները ըրած էր։ Նոյեմբեր 30ին խօսելու կարգը երեսփոխան Տավիտի եկած էր. իր ճառը խոր ազդեցութիւն գործեց ներկաներուն վրայ. հետապնդուած նպատակը բաց է բաց պարզեց. «Երբոր մասնաւորները ոտքի ելլեն, ըսաւ Տավիտ, այն ատեն, պարոն աջակողմեաններ, կրնաք բռնամբնիդ ժողվել։ Կայսրութեան վարչապետը արհամարհանքով կը խօսի մասնաւորներուն վրայ, երբ այս վերջինները իրենց դէմ ցոյց կ'ընեն. նոյնիսկ սովորաբար ազգին անունով կը խօսի։ Արդեօք ո՞վ է որ անոր տուած է վարչապետի պաշտօնը։ Ոչ երբեք, այլ այդ պաշտօնը իրեն տուած է այն մարդը՝ զոր իր «տէր»ը կը կոչէ։ Սակայն ոչ ոք կրնայ երկու տիրոջ ծառայել։ Եթէ միայն իր տիրոջը հրամանները կը ճանչնայ, չկրնար ինքզինքը ներկայացնել իբր ազգին գործիքը։ Բրուսական արդարութիւնը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ ազին (?) մը որ ի հաշիւ քաղաքականութեան կը ծառայէ։ Հոս, Թէոպոլդները պահպանողականներն են։ Վարչապետը մեզի Մոապիթի դէպքերուն վրայ խօսեց և ինչ որ գիտէ այդ մասին՝ Պէրլինի ոստիկաններէն քաղած է. ան ուզեց ճըշմարտել դատաւորներուն վրայ։ Մեր գործը գլուխները կտրել պէտք չէ ըլլայ. այլ մեր նախահայրերուն մէջ թողն է։ Գիտենք որ պէտք է փոխել կառավարութիւնը, ոչ թէ անձերը անհետացնել։ Միշտ յայտարարած ենք թէ վերանորոգութիւններ ընելու ճամբուն կ'ուզենք հետևիլ։ Հանրապետութիւնը տեսականօրէն պէտք կարելի է առանց յեղափոխական ճամբով. ասոր համար է որ արդէն չկայ այս մասին վիճաբանելու մէջ։ Գերմանիոյ մէջ կան արդէն հանրապետականներ և ամէն քաղաքացիի պարտքը հանրապետութիւնը «հաւատամք» ընել։ Ընկերվարականները պէտք չունին, վարչապետին ուզածին պէս, միապետական սկզբունքը ընդունելու։ Պէտք է Պեթման-Հօլվէկը երկուքէն բաժնել, որպէսզի մէկ կէսը կայսրութեան ծառայէ, իսկ միւսը՝ Բրուսիոյ։ Մեր վերջին խօսքը աս է. «Մեզի հետ է ժողովուրդը, մեզի հետ պիտի գայ յաղթութիւնը։» (Ընկերվարականները եռանդագին կը ծափահարեն. Աջակողմեանները կը ծիծաղին։) Տավիտի ճառէն ետքը, վարչապետը ոտքի ելաւ և բրուսական արդարութեան դէմ եղած ամբաստանութիւններուն դէմ բողոքեց։ «Հաստատուած իրողութիւն մըն է որ Մոապիթի միջադէպերուն մէջ ընկերվարականները բարոյապէս պատասխանատու են» (Ծափեր աջէն, ընկերվարականները սաստիկ կ'աղմկեն) — Ապացո՛յց կը պօռան անոնք։ — Ինչ անամօթութիւն, սո՛ւտ խօսեցաք, կը պօռան միւսները։ — Սրիկանե՛ր, կը պատասխանեն աջակողմեանները։ Փոխ-Ատենապետը ի զուր զանգակը կը հնչեցնէր։ — Սուտխօս պօռացողը ո՞վ էր։ — Ե՛ս, պատասխանեց երեսփոխան Քոլէնբր։ — Ուրեմն ի կարգ կը հրաւիրեմ զքեզ։ Եւ ոսկոյն աղմուկը հետզհետէ չատցաւ և քանի մը վայրկեան տեւեց։ Ցետոյ հան դարտութիւնը տիրեց դարձեալ և վարչապետը կրցաւ շարունակել խօսքը. «Հակառակ իմ դէմ արձակուած անարգանքներուն, կը կրկնեմ դարձեալ թէ ընկերվարականներն են Մոապիթի դէպքին պատասխանատուները։» Այս խօսքերուն վրայ, աղմուկը շարունակուեցաւ։— Անամօթ, գոչեց Լէտէպուր վարչապետին։ Նախագահը դարձեալ ի կարգ հրաւիրեց։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԹՐԸՍԹՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

Միացեալ Նահանգներու ընդհ. դատախազին պատրաստած տեղեկագիրը կը ցուցնէ թէ աննախընթաց գործունէութիւն մը կը տիրէ օրէնքին տրամադրութեանց հակառակ կազմուած ընկերութիւններուն մէջ. թրըսթներուն և ընկերակցութիւններուն դէմ, Հիմա ծխախոտի, շաքարի, իւղի թրըսթները դատական հետապնդումներու կ'ենթարկուին։

ԻՐԼԱՆՏԱՑԻ ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

300 ԴԱՒԱՃԱՆ ՆՈՏՐԱՄ

Կալլէսցի հանքագործներուն գլուխնը հաստ են, նոյնիսկ աւելի հաստ քան Կալլէսի երկրին մէջ խաղաղութիւնը պահպանելու պաշտօն ունեցող ոստիկաններուն գաւազանները։ Նոյեմբեր 29ին ասոր ապացոյցը տրուեցաւ Քառտիֆի մէջ։ Ոստիկանութեան պետը՝ Գլամորկընի գործադիր քոմիթէէն խնդրեց որ 634 ֆր. 10 սանթիմ վարկ մը քուէարկուի։ Այս գումարը ոստիկաններու համար գաւազան գնելու պիտի յատկացուէր, ինչպէս կը յիշուի, ոստիկանները իրենց գաւազանները կոտրած էին Ալպէհամի մէջ գործադուլ ընող գործաւորները կարգի բերելու համար։

ԱՂՄԿԱԼԻ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ճօն Պուլ անուն շաբաթաթերթին տնօրէնը 12,500 ֆր. տուգանքի դատապարտուեցաւ անցեալ մարտ ամսոյ մէջ, անարգական յօդուած մը գրած ըլլալուն համար Լորտ Նօլիսի դէմ որ նախկին նախարար և Էտուարտ Է.ի բարեկամն էր։ Այս առթիւ Ճօն Պուլ հետեւեալ յօդուածը գրեց. «Թերթերը օրինակներով խորհրդաւոր ակնարկութիւններ ըրած էին դեռատի տիկնոջ մը մասին, որուն համար ոմանք կ'ըսեն թէ ազնուականի մը, իսկ ուրիշներ կ'ըսեն թէ անգլիացի ազնուի մը հետ փախած է, բայց ամէն մարդ համաձայն է սա բանին մէջ որ այդ զոյգին հետեւած են լրտեսներ։ Քանի որ այս առեւանգումը ոճիր նկատուած չէ, հետաքրքիր ենք գիտնալու այդ գործին մանրամասնութիւնները։ Իմացանք որ դեռատի տիկնոջ անունը Ալէքսանտրա Լաւփիւա է և թէ արքունիքին նշանաւոր պաշտօնատարներէն մէկուն է»։ Դատաւորը, ինչպէս նաեւ Նօլիս ընտանիքին փաստաբանը Ճօն Պուլը խիստ պատիժ մը արժանի գտան։ Ի զուր այս շաբաթաթերթը կ'առարկէ, ըսելով որ այդ լուրը Փետրուարի մէջ հրատարակուած է արդէն Ֆրանսերէն երկու լրագիրներու կողմէ։ Լորտ Նօլիս այդ երկու թերթերուն մէջ վճռական հերքում մը միայն հրատարակել տուած էր և պաշտպան չէր նկատած Ֆրանսայի մէջ անուանարկութեան դատ բանալ այդ երկու լրագիրներուն դէմ։

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ ՃԱՊՈՆԻ ՄԷՋ

Ճապոնի մէջ տակէ առաջ բազմաթիւ ընկերվարականներ և անիշխանականներ ձերբակալուած էին։ Վերջերս նոր որոշում մը տրուեցաւ, որով 26 ուրիշ ընկերվարականներ և անիշխանականներ դատի պիտի ենթարկուին Վճռաբեկ Ատեանին առջեւ։ Ամբաստանեալները ընդհանրապէս երիտասարդ են, 21էն 40 տարեկան։ Անոնց մէջ կան 6 ագարակապան, 3 պաշտօնեայ, 2 վաճառական, 2 հրատարակիչ եւն.։ Ճէբբն Թայմզ թերթը փափաք կը յայտնէ որ եթէ դատավարութիւնները հրապարակային չպիտի ըլլան, գէթ սահմանափակ թուով վկաներու ներկայութեանը տեղի ունենան և թէ գործուած ոճիրները որքան ալ ծանր ըլլան, այնպիսի պատիժ մը չտրուի որ յանցաւորները մէկ մէկ նահատակ նկատուին։

ԳԵՐՄԱՆ ԵՆԹԱՍՊԱՆԵՐՈՒ ՏՄԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Նուվէլիսթ տ'Ալզաս-Լոռէն թերթը Բիթի մէջ պատահած հետեւեալ դէպքը կը պատմէ. «Նաւատորմի թօփիլիոններէն մէկուն մէջ պատահած տմարդի արարք մը Պատերազմական Ատեանին առջև հանուեցաւ։ Անցեալ յունիս 15ին, Վոռզքէ անուն ենթասպան Պռանտ անուն երիտասարդ նորակոչի մը կը հրամայէ հնոցը մտնելով մաքրել։ Կրակը նոր մարած էր թէեւ, սակայն անոր տաքը կար։ Պռանտ չկրնալով դիմանալ, հրաման ուզեց դուրս ելլելու, բայց ենթասպան մերժեց։ Ցետոյ հնոցը մտնելով՝ պարան մը առաւ ձեռքը և խեղճը հարուածեց. բռնութեամբ քշեց զայն, արգիլելով միւս նաւաստիներուն որ ջուր տան անոր։ Քիչ մը վերջը, Պռանտ դուրս հանուեցաւ մարած վիճակի մէջ։ Ցետոյ այդ անգութ ենթասպան նորէն ձեռք առնելով պարանը, վերստին ծեծեց խեղճը աւելի անխնայօրէն։ Նաւաստին վիճակը շատ ծանր էր. բժիշկ մը կանչուեցաւ, որու հրամանով հիւանդանոց փոխադրուեցաւ բայց հոն յաջորդ օրը մեռաւ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Լոնտոնէն 3 դեկտ. թուականով կը հեռագրեն. «Ընտրուեցան 259 ազատական, 264 միութենական, 42 աշխատաւորական, 67 Րէտմընտի և 9 Օ'Պրիէնի կուսակից։ Ազատականները շահեցան 22 աթոռ, միութենականները՝ 26 և աշխատաւորականները՝ չորս։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԵԷՄԷՆԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Անգլիական լրագիրները զգայացունց հեռագիրներ կը հրատարակեն Եէմէնի մասին։ Այդ հեռագիրները շատ ծանր ցոյց կուտան Եէմէնի կացութիւնը։ Կառավարութեան կողմէ ոեւէ պաշտօնական զեկուցում եղած չըլլալուն, դժուար է ճիշդ գաղափար մը կազմել տիրող կացութեան վրայ։ Զափազանցուած զրոյցներ կը շրջին ապստամբական շարժման մասին։ Սէյիտ Իտրիս միացած է Իմամ Եահեայի, որ նոյնպէս ապստամբութեան դրօշը պարզած է։ Սէյիտ Իտրիս գրաւած է Շէքիքը, Ճիզանը և Ապու-Արիշը։ Նոյնպէս գերի բռնած է զինուորներ, սպաներ և քաղաքային պաշտօնատարներ։ Իսկ չորս հինգ հազար հոգիով Իպհա քաղաքը պաշարած է, որ Քունֆուտէն 10 օր հեռու կը գտնուի։ Սէյիտ Իտրիս, Իմամ Եահեայի հետ համախորհուրդ, Հօտէյտայի վրայ կը քալէ, մինչ Իմամ Եահեա դէպի Սանաա կը յառաջանայ։ Այս ծանրակշիռ լուրերու մասին անշուշտ կառավարութիւնը պաշտօնական զեկոյց մը պիտի ընէ, հանրային կարծիքը հանդարտեցնելու համար։

ԴԸՐԸԶԻ ԴՐԱԽՈՒՄԸ

Հօրանի արշաւախմբին հրամանատար Սամի փաշա Տէրայէն կը հեռագրէ պատերազմական նախարարութեան. «Բէլքա ղրկուած օգնական զօրախումբը առանց ընդդիմութեան հանդիպելու, Քէրէք մտաւ և բերդին մէջ գտաւ Շաքիր փաշան, միւթէսարըֆը, սպաներ, պաշտօնեաներ և ժողովուրդէն 372 հոգի։ Կառավարական շէնքերն և Բէժիի վարչութեան դրամները կողոպտուած էին։ Միայն երկրագործական պանքային և Նամականի դրամները ազատուած էին բերդին զինուորներուն կողմէ։ Օգնական զօրախումբը տակաւին չհասած, բերդին զինուորները երկու անգամ դուրս ելլելով և ռմբակոծութիւն կատարելով բաւական ապստամբներ սպաննած են։ Ապստամբները առաջին յարձակումը կատարած են կառավարական պաշտօնատան վրայ. մէկ քանի վաշտ ոստիկան-զինուորներ պաշտօնատան դռները բանալով, 17 սնտուկ ռազմամթերք և 15-20 հրացան յանձնած են ըմբոստներուն։ Շէյխ Գատրի-իւլ-Ճէյալ, որուն համար ամէն մարդ կ'ըսէ թէ ապստամբութեան դրդիչն է, օգնական զօրախումբին ժամանումէն մէկ օր առաջ, ծանուցած է հրամանատարին և կառավարիչին որ բերդը զինուորներով ու զէնքերով անձնատուր ըլլայ, իսկ օգնական զօրախումբը ժամանելուն, հնազանդութիւն յայտնած է, ըսելով որ ինք անկարող էր բան մը ընելու ապստամբներուն դէմ։ Այսօր զինուորներ ճամբայ հանուեցան դէպի Թաֆիլէ. ուրիշ զօրախումբ մը ղրկուեցաւ՝ շրջակայ գիւղերուն մէջ իսլամներ ու քրիստոնեաներ և պաշտօնատարներու ընտանիքներ եթէ կան, զանոնք պաշտպանելու։ Երկաթուղին բացուեցաւ մինչեւ Ըլհասա, սակայն մինչեւ Մաան վաղը միայն պիտի կրնայ բացուիլ, որովհետեւ ռելսերը վնասներ պատճառուած են։ Աւելի ետքը ըլլալիքները հետզհետէ պիտի տեղեկագրուին։»

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսա հաւաստիքներ ընծայած է Բ. Դրան թէ ֆրանսական զինուորները Սահարայի կողմերը և Ափրիկեան Տրիպոլսոյ հարաւային կողմը կը համախմբուին, մաքսանենգութիւնը արգիլելու համար ֆրանսական հողին վրայ. Բ. Դուռը բաւարար նկատած է այդ յայտարարութիւնը։

ԽՈԼԵՐԱՆ

Սելանիկի մէջ, տաքի օր, խոլերայի 10 դէպքեր պատահած են։ Վարակեալներն են Թօբհանէի մէջ գտնուող նորագիր զինուորները։

** Կրթական նախարարութեան հրամանով, մայրաքաղաքիս բոլոր վարժարանները պիտի հականեխուին, վերաբացուելէ առաջ։

ՕՍՄ. ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆինէնշըլ Նիուզ կը ծանուցանէ թէ դրամատնական շրջանակներու մէջ տիրող կարծիքին համաձայն, մինչեւ վերջերս կ'ըսուէր որ օսմ. կառավարութիւնը վերջնապէս պիտի հրաժարէր Բարիզի մէջ բանակցութիւններ կատարելէ, նոր փոխառութիւն մը կատարելու համար։ Արդ, շրջող տարաձայնութեան մը համաձայն, բանակցութիւնները վերսկսած են և բոլոր դրամատուները պիտի մասնակցին փոխառութեան։ Հաւանութիւն մը պիտի ըլլայ ատիկա։ Անգլիական թերթը կ'ըսէ թէ երկու կողմէն աւելի դիւանագիտութեամբ պիտի վարուին։

ԱՀՄԷՏ ՌԻԶԱ ՊԷՅՆ ՈՒ «ԹԱՅՄԶ»

Թայմզ Օսմ. Երեսփ. Ժողովին մէջ կատարուած խորհրդակցութեանց վրայ խօսելով կը մաղթէ որ ընդդիմադիրներէ ոմանց յայտարարութիւնները տեւական ազդեցութիւն մը գործեն։ Այս առթիւ անգլիական մեծ օրաթերթը սա կարծիքը յայտնած է Երեսփ. Ժողովի Նախագահ Ահմէտ Րիզա պէյի մասին. «Ահմէտ Րիզա պէյ, Խորհրդարանի առաջին նստաշրջանին, իբր կողմնակալ ամբաստանուեցաւ։ Սակայն այս շաբթուան երկարատեւ ու յոգնեցուցիչ վիճաբանութեանց ատեն մեծապէս գնահատման արժանի են իր անկողմնակալութիւնը և իմաստութիւնը, որով թէ՛ նախարարները և թէ երեսփոխանները ի կարգ հրաւիրած է։ Մէկ քանի նախարարներու եւ երեսփոխաններու միջեւ անպատշաճ լեզուով խօսքեր փոխանակուեցան և այդ պատճառաւ աղմուկ առաջ եկաւ, սակայն Ժողովին Նախագահը հաստատամտութիւն ցոյց տուաւ խորհրդարանական խայտառակութեանց տեւականացումը անկարելի դարձնելու համար։»

ԹԷՅԻ ՍԵՂԱՆ

Անցեալ օր, Սելամլըգի արարողութենէն յետոյ, Սուլթանը պատերազմական նախարարին հետ Պալմէպահչէ-Զէյթիւնլիքի կայսերական քէօշկը գնաց։ Եպարքոսը քէօշկ հրաւիրուեցաւ Ա. ատենադպիր Լութֆի պէյի միջոցաւ։ Թէյի սեղան միջոցին կայսերական նուագախումբը ընտիր կտորներ նուագեց։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Յունաստանի արտաքին գործոց նախարար Պ. Կրիպարրիս երկու շաբաթէն Պոլիս պիտի վերադառնայ, դեսպանական պաշտօնը վերստանձնելու համար։ Պ. Կրիպարրիսի վերադարձը որոշուած է Յունաստանի Նախարարաց Խորհուրդի վերջին նիստերէն մէկուն մէջ, որպէսզի Թուրք-Յունական յարաբերութիւնները կանոնաւոր ընթացք մը առնեն։ Պ. Կրիպարրիսի վերադարձը պիտի զուգադիպի Աթէնքի օսմ. դեսպան Նապի պէյի վերադարձին։

ԱՓՐ. ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Հռոմէն կը հեռագրեն թէ իտալական մամուլը խիստ մեծ գոհունակութիւն կը յայտնէ, օսմ. կառավարութեան կողմէ նպաստաւոր լուծում մը տրուած ըլլալուն համար Ափրիկեան Տրիպոլսոյ իտալական հիւպատոսին միջադէպին առթիւ։ Նոյնպէս իտալական կառավարութիւնը շատ գոհ է այն հրահանգներու մասին, զորս օսմ. կառավարութիւնը Ափրիկեան Տրիպոլսոյ իշխանութեանց հաղորդած է, իտալահպատակներու վերաբերեալ շէնքերու եւ հողերու խնդիրները կարգադրելու համար։ Այս առթիւ Թրիպունա կ'ըսէ թէ Թուրքիա գոհացում տալով Իտալիոյ պահանջումներուն, ալ աւելի ամրապնդած կ'ըլլայ զիրենք զօդող բարեկամական կապերը, բան մը որ անհրաժեշտ է երկու երկիրներու տնտեսական յարաբերութեանց բարգաւաճման համար։

ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻՆ ՎՐԱՅ

Պայրամի երկրորդ օրը, Գարատաղցի հրոսակներ սահմանագլուխը անցնելով, տասնապետ Նուրէտտին էֆ.ն սպաննած են։ Քննիչ յանձնախումբ մը ղրկուած է դէպքին վայրը։ Արտաքին գործոց նախարարութիւնը վերջ տալու համար այդ միջադէպերուն, ազդու դիմումներ պիտի ընէ Գարատաղի կառավարութեան։

ՎԱՆԱՅ ԾՈՎԱԿԸ

Գաղտատի կուսակալ և հրամանատար Նազըմ փաշա Բ. Դռնէն խնդրած է որ Վանայ ծովակին վրայ նաւարկութիւն կատարելու մենաշնորհ չտրուի առանց իրեն խորհուրդ հարցնելու։ Բ. Դուռը ընդունած ըլլալով այդ առաջարկը, հարկ եղած հրահանգները տուած է հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Գերմանական, աւստրիական եւ պուլկարական դեսպանները, առջի օրուան, արտաքին գործոց նախարար Րիֆաթ փաշայի բնակարանը երթալով, տեսակցութիւն մը ունեցան։

ԿՐԵՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Հանիայէն առջի օրուան թուով կը հեռագրեն թէ հակառակ Գործադիր ժողովին քանի մը անդամներուն ընդդիմութեան, պաշտպան տէրութեանց ծանուցագիրը խոր տպաւորութիւն մը ձգած է ժողովրդեան վրայ։ Քանի մը երեսփոխաններ յայտարարած են թէ ժողովուրդը հաստատապէս որոշած է կցման ռէժիմը պահպանել և ըստ այնմ գործել։ Գործադիր Ժողովը յանձնաժողով մը կազմած է, տէրութեանց ծանուցագրին առթիւ ձեռք առնուելիք միջոցները ուսումնասիրելու համար։

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ԻՍԼԱՄ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ

Տանին կ'ըսէ թէ հռչակաւոր հրոսապետ Զէրնօբէէֆ անողոք պայքար կը մղէ Մակեդոնիոյ մէջ տեղաւորուած իսլամ գաղթականներուն դէմ։ Պուլկար յեղափոխական քոմիթէէն վերջնագիր մը տալով գաղթականներուն, հրաւիրած է զանոնք կարճ ատենի մէջ հեռանալ պուլկարական գիւղերէն։ Պատասխան ստացած չըլլալով, Զէրնօբէէֆ շատ մը իսլամ գաղթականներ առեւանգած է, ինչ որ մեծ խուճապ առաջ բերած է տեղացի իսլամներուն մէջ։ Պուլկարական թերթը կ'ըսէ թէ թուրք իշխանութիւնները կարող չեն իսլամ գաղթականները պաշտպանելու։

ԱՆԱՏՕԼԸՒ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Նոյեմբեր 26էն մինչեւ դեկտ. 2, մէկ շաբթուան ընթացքին, Հայտար-Փաշա-Էնկիւրի գիծին (578 քիլոմէթր) հասոյթը եղած է մէկ քիլոմէթրի վրայ 21492 ֆրանք. անցեալ տարի նոյն շաբթուան եղած էր 10074 ֆրանք։ Էսկի-Շէհիր-Գոնեայի գծին հասոյթը նոյն շաբթուան ընթացքին, եղած է 16985 ֆր. անցեալ տարի նոյն ժամանակամիջոցին՝ 5453 ֆր. էր։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՀՐԴԵՀ.— Անցեալ գիշեր, ժամը 3½ին, հրդեհ ծագեցաւ Ղալաթիա, Էօմէր Ապիտ խանի մէջ գտնուող ռեգլեց? ըմպելիի մթերանոցէ մը։ Հրդեհը մեծ համեմատութիւններ պիտի առնէր, եթէ երբեք արագ օգնութիւններ չհասնէին։ Միայն այդ մթերանոցը այրեցաւ։ Ցարակից մթերանոցներն ալ վնասուեցան։ Մթերանոցը եւ ապրանքները ապահովագրուած էին։

ՀԵՂՁԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Ցունաց Պատրիարքարանի Խառն Ժողովը անցեալ օրուան նիստին մէջ զբաղեցաւ Հաճը Խրիսթոյի լիսէին կողմէ տրուած դպրոցական կեղծ վկայագիրներու խնդրով, որուն համար անձնապաշտ եղաւ Ցունաստանի կրթական նախարարութեան դիւանապետ Պ. Վիզանթինոս։ Հաճը Խրիսթօ պաշտօնանկ եղած է, դպրոցին վարկը բարձր պահելու համար։ Ցանձնաժողով մը կազմուած է, խնդիրը քննելու համար։

ՈՃՐԱԳՈՐԾԻ ՄԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄԸ.— Անկէ ամիս մը առաջ Սրնէօքէօ? ի մէջ յոյն քահանան սպաննող ոճրագործը ձերբակալուած է ոստիկանութեան կողմէ։ Այդ անձը, որ քահանային հետ կը բնակէր Գասըմ-Փաշա, Նիքոլի կը կոչուի եւ կօշկակար է։ Ոճրագործը գինետուններու եւ ուրիշ տեղերու մէջ խոստովանած է իր ոճիրը։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Առեւտրական ծովային դատարանը սնանկ հռչակեց Ղալաթիա, Էօմէր Ապիտ խանի 21 թիւ սենեակը հաստատուած արմաթքի յանձնակատար Բուլաքի Քոզմաօղլըն եւ Էվանքիոս Շիշմանօղլըն։ Այդ անձերը, որոնք նաւակէտ ճաշարան մը կը բանեցնէին, 6-7 ամիս առաջ յանձնակատարութեան ձեռնարկելով, հրապարակէն 4000 ոսկիի չափ դրամ քաշած եւ երկուքն ալ փախած են։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

Աւուր Պատշաճի

Այսօր կրկին միթինկ եւ հաւանօրէն վաղն ալ միւս օր ալ կրկին միթինկ։ Այսպէս, միթինկները կը շարունակուին [illegible]

[illegible]

Նէր, այս երեւոյթը ինչպէս կը բացատրես Սրդեօք..

Խօսքս չուզեցի աւարտել, բայց խօսակիցս բսաւ.

— Ի՞նչ է այդ, խօսքդ կիսկատար թողուցի՞ր, րսէ՛ տեսնեմ։

— Սրդեօք, կմկմացի գլխիկոր, կուսակցականները երես չունի՞ն իրենց անունով գործելու։

Ու գլուխս վեր առի՝ բացատրութեան սպասելով։ Բայց «ազատական»ը անյայտ եղած էր։

Ու խնդիրը մնաց անլուծելի։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄԸ

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ

«Ի նկատ ունենալով տիրող համաճարակի կացութեան վիճակը՝ Կեդրոնական Ուսումնական Խորհուրդը որոշած է վերաբանալ Ազգային վարժարանները։ Ուստի կը հրաւիրենք Պատուարժան Խորհուրդը ըստ այսմ անօրինել զարժանն, եւ սակայն վերջին ծայր հոգ տանիլ առողջապահական պայմաններուն անթերի գործադրութեանը, ինչպէս նաեւ եռացեալ ջուր գործածել տալ անպայման։

Մամք յարգանօք

Ի դիմաց Ուսումնական Խորհրդոյ

Վ. Ատենադպիր — Ատենապետ

Մ. ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ — Ա. Հ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

ՏՕՔԹ. Ն. ԷՍՄԷՐԵԱՆԻ ՑԻՇԱՏԱԿԻՆ

Աւելեկէր Տօրէնութիւր ողբացեալ ազգասէր Տօքթ. Ն. Էսմէրեանի լուսանկարը մասնաւոր քարթօնի վրայ տպել տալով կը նուիրէ Գատը-Գիւղի եկեղեցւոյն, իւրաքանչիւրը 1 ղահեկանի ծախուելով՝ հասոյթը ազգասիրաց մինչ յատկացուելու համար։

ՈՒՐԲԱԹ ԴԻՇԵՐՈՒԱՆ ԴՈՒՄԱՐՈՒՄԸ

Առուտեր երէկուան թիւով ծանուցինք ուրբաթ գիշերուան Մայր Դիւանի գումարումը՝ Պատրիարքին տանը մէջ։ Անհաւանք քանի մը մանրամասնութիւններ այդ չանիկան տեսակցութեան վրայ։

Նախ ըսենք թէ, Մ. Ազարեան էֆ., հանգաման իր աչքի վայրկեանի վարտանուններուն, բարեկամներու գիծուճին վրայ ընդունած է Ազգ. Ժողովոյ Ա. ատենապետութիւնը, ինչպէս յայտարարած է Պօրքեւ էֆ. Փափազեանի, Դիւանի իր պաշտօնակիցներուն աջակցութեան վստահելով։ Ուրբաթ օրը, հիւանդութեան պատճառաւ չէր կրցած գալ, բայց նամակ մը գրած էր որով կը յանձնարարէր յայտարարել Պատրիարքին թէ իրաւունք չունի «վէթօ»ի ենթարկել Ազգ. Ժողովի որոշումները որոնց հարազատ գործադրիչն է ըստ սահմանադրութեան։

Դժբաղդաբար, դիւանի անդամները ցոյց չտուին այդ նամակը Դուրեան Սրբազանին որ, բացէ ի բաց յայտարարեց թէ Ներսիսեան Վարչութիւնը չի կրնար ներկայացնել Ատեանը, ստանալու համար պետական վաւերացումը, զոր ապօրինաւոր կը նկատէ։ Վերջապէս, երեք ժամու վիճաբանութիւններէ եւ կարծեաց փոխանակութենէ ետք, համաձայնութիւն գոյացաւ որ Պատրիարքին հրաւէրով՝ ազատական եւ կեդրոնի կուսակցութեանց ներկայացուցիչներ երեքշաբթի օրը գումարուին Պատրիարքարան՝ Մայր Դիւանին մասնակցութեամբ, համաձայնութեան մը յանգելու համար։

Ասկէ աւելի ձախող որոշում մը չէր կրնար տրուիլ, որ Ազգ. Ժողովին որոշմանց անբռնաբարելիութիւնը կը խախտէ։ Դիւանին պարտքն էր գրաւորապէս առաջարկել Պատրիարքին որ պաշտօնական նամակով մը հաղորդէ Ազգ. Ժողովին, թէ ինչ նկատումներով չուզեր պետական վաւերացման ենթարկել Նոր Ընտիր Վարչութիւնը։ Այն ժամանակ ունի Դիւանը այս օրինական շաւղէն ընթանալու, ապա թէ ո՛չ լաւագոյն պիտի ըլլար իրեն համար՝ ինքն ալ հրաժարիլ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՄԻԹԻՆԿԸ

Ազատական կուսակցութիւնը անցեալ գիշեր Սկիւտարի Ցառաջդիմական Միութեան լսարանին մէջ միթինկ մը սարքած էր որուն ներկայ էին կուսակցական եւ չէզոք հինգ հարիւրի մօտ ազգայիններ, մեծ մասը երիտասարդներ։ Միթինկին կը նախագահէր ազգ. ազատական երեսփոխան Միհրդատ Հայկազն։ Նախ խօսեցաւ Մելքոն Կիւրճեան բացատրելով թէ մեր ազգային կեանքին մէջ առաջ եկող ներկայ պայքարը ի՞նչ է եւ ի՞նչպէս սկսաւ։ Ետքը խօսեցաւ Ռոստոմեանի երեսփոխան եղբ. Հայրիկեան որ մեր ազգ. վարժարաններու վարիչ մարմիններուն կամայականութիւնը եւ այս կամայականութենէն առաջ եկած վնասները թուեց։ Հայրիկեանէն ետքը խօսք առին Մելոյեան եւ Մ. Հայկազն որոնք նմանապէս ազգային այժմէութիւն ունեցող խնդիրներու վրայ խօսեցան։ Իսկ էն վերջը, ներկաներուն խնդրանքին վրայ, բեմ բարձրացաւ Ա. Վռամեան եւ երկար բանախօսութիւնով մը ազատական կուսակցութեան ծրագրին գլխաւոր կէտերը պարզեց։ Միթինկէն ետքը, բանաձեւ մը քուէարկուեցաւ որուն, բացի եօթը կամ ութը հոգիէ, համամտութիւն յայտնեցին գրեթէ բոլոր ներկաները։

[illegible]

[illegible]

թիւ սարկաւագը յայտնեց Դուրեան Սրբազանի թէ Եսայեան Պատրիարք լսած ըլլալով թերթերէն որ մէկ քանի ամսուան համար Երուսաղէմի վանքը պիտի մեկնի, փափաք յայտներ է որ այդ ամիսներ Երուսաղէմ Ցունաց վանքին պատուակալ միաբան անուանել տայ։

ԿՈՎԿԱՍԸ ՀԱՅԵՐԸ

Կովկասի մէջ ձերբակալուած Դաշնակցականներու խնդիրը օրէ օր աւելի ու աւելի մտահոգութիւն պատճառող հարցն է, ինչպէս կը տեղեկացնէ մեզ Տփղիսէն դարձած ծանօթ ազգային մը։ Այնպէս կ'երեւի թէ, կ'ըսէ, ծանր պատիժներու պիտի դատապարտուին։ Բարեխօսութեան ամէն ջանք անօգուտ կը մնան, նոյնիսկ եղած բարեխօսութիւնները աւելի կասկած կը հրաւիրեն դժբաղդ բանտարկեալ ներուն վրայ։

⁂ Կովկասի Հայերը անտանական շատ լաւ վիճակի մէջ կը գտնուին, առեւտրական կեանքը գոհացուցիչ է, ինչպէս կը տեղեկանանք նոյն ազգայինէն։ Ծարատարութեան մէջ Հայոց յառաջդիմութիւնը ու զարգացումը օր է օր կը չէ? ...տաւ, մանաւանդ Վրաց նախանձը շարժելով։

⁂ Նաւթահորերը դարձեալ Հայոց ձեռքը կեդրոնացուած են։ Հազարաւոր Հայ բանուորներ կը գործեն։

ԻԶՄԻՐԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ

Պարրամի տօնին առթիւ Իզմիրի Առաջնորդ Մատթէոս Ծ. Վ. ընկերակցութեամբ Առաջն. Փոխանորդ Տէր Ցովհաննէս Ա. քհ.ի եւ Մ. Սիմոնեան Ն. Ներսէսեան, Բ. Թօփալեան եւ Մ. Մօրուքեան էֆ.ներու այցելութեան գացեր է Կուսակալին, զինուորական հրամանատարին, Հաքիմ էֆ.ի, Մէքթէպ պեր Ռուսիկանապետ պէյի եւ Բաղաքապետ պէյի եւ ամէն տեղ արժանացեր է սիրալիր ընդունելութեան։

ԱՆՆԵՑ ՆԱՐԵԿԵԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՇՐՋԱՀԱՆԴԷՍԸ

Անկէ առաջ ծանուցինք Նարեկեան ընկերութեան կազմակերպած հանդէսին վրայ քանի մը տեղեկութիւններ, իբրեւ լրացուցիչ, աւելցնենք թէ ընտրուած խաղն է ՇՐՋՄՈԼԻԿԸ որուն մէջ կարեւոր դերերը ստանձնած են Տիկ. Մառի (Ծննալ Ֆէլէկեան) եւ Տիկ. Հէքիմեան եւ ուրիշ արուեստագէտներ։ Նոյնպէս Թուրքերէն արամ մը ԻԹԻՐԱՖ, որուն մէջ գլխաւոր դերն ստանձնած է հեղինակը՝ Ահմէտ պէյ։ Նկատի առնելով Նպատակին օգտակարութիւնը եւ Կարգադիր Մարմնախումբին տարած անձնուէր ջանքերը, մեծ յոյս կայ թէ այս Նպատակի հանդէսը պիտի ունենայ ակնկալուած յաջողութիւնը որմէ կախում ունի շատ մը թշուառ ընտանիքներու վիճակին բարւոքումը։ Հանրութենէն կը սպասուի որ ջերմ համակրութեամբ մը այս ներկայացման քաջալերութեան միջ չթերանայ եւ առիթ տայ որ Նարեկեան Ընկերութիւնը բացառիկ օժանդակութիւն մը ընէ դաւառին կարօտութեանց։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Հայ Տիկնանց Միութիւնը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ, Սարգիս էֆ. Սրմօնօֆի մահուան առթիւ, Այրի Տիկին Վիքթորիա Սիմօնօֆ 2 ոսկի, Տիկին Էլպիս Նշասթաճեան 2 ոսկի եւ օրիորդ Սաթենիկ Նշասթաճեան 1 ոսկի նուիրած են Շիշլիի որբանոցին։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ազգ. Հիւանդանոցի կալուածներէն Բերա Եէնի Շէհիր Գավուն փողոց շուրջ 70 կանգուն գետինը հալուածոց պատանձնաժողովոյ ուղղամբ աճուրդի գրուած եւ 13 ոսկի գին տուող եղած է։ Աւելցնել ուզողները կը հրաւիրուին ներկայանալ Հիւանդանոցի գրասենեակը ամէն օր։

Տէր եւ Տիկին Միհրան Մուրատեան եւ պարագաները իրենց խորին շնորհակալիքը կը յայտնեն ամէն անոնց որք հաճեցան իրենց ցաւակցութիւններն յայտնել վաղամեռիկ ԱՐԱՄ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆԻ մահուան առթիւ։

ՍԵՒ ԿԱՏՈՒ

ՍՍԻ ԿԱՏՈՒ

ՍԵՒ ԿԱՏՈՒ

Մօտ օրէն լոյս կը տեսնէ Սեւ Կատուն, ճշմարիտ հայկական զաւեշտաթերթը։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հետեւեալ նոր հրատարակուած գիրքերը 100էն 30 զեղչով կը ծախուին լրագիրներու գործակատար Նազարէթ Այճեանի քով, Պապ-Ալի ճատտէսի թիւ 40։

Եւրոպէ Սասունէ՝ գին	30)	հեղ.՝ Մ'րատ
Բանտէ Բանտ՝ »	30)	Բիւրատ
Բեան Տարիկ երը՝ »	30	
Գաղանիք մըԿ.Պոլիս»	7½	
Անին ծախուեցաւ՝ »	6	
Զէյթունցի վրդ.՝ »	2	

Գրավաճառներու համար առանց թղթատարութեան [illegible]

50-4

ՈՒՐԲԱԹ ԳԻՇԵՐԱԿԱՆ

[illegible]

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՔՈԼԵՐԱՆ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Երէկ 24 ժամուան ընթացքին, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայի 36 դէպքեր պատահեցան, որոնց 11ը մահացու։ Նախորդ վարակեալներէն մահ չկայ։ Ալթը Մէրմէր՝ 1, Թահթաքալէ՝ 3, Թիւթիւն Կէօմրիւք՝ 1, Գումգաբու՝ 1. Սամաթիա՝ 7, Բերա (Տէրվիշ փողոց)՝ 1, Մէրճան Եօգուշու՝ 1, Գատըգէօյ՝ 1, Սկիւտար՝ 1, Կէտիք-Փաշա՝ 1, Թավուգ-Բազար՝ 1, Մեծ Շուկայ՝ 1, Մահմուտ փաշա՝ 1, Գապը Ալի Ճ-տտէսի՝ 1, Ավրաթ-Բազար 1, Խրգաի-Շէրիֆ՝ 1, Միրախոր՝ 2, Ցունական հիւանդանոցը՝ 2, Ասմա-Ալթը՝ 1, Քէրէսթէճիլէր՝ 1, Ֆաթիհ՝ 1, Աք-Սէրայ՝ 1, Ղալաթիա՝ 1, Սեպտեմբեր 13էն ի վեր 993 հոգի վարակուած եւ 566 հոգի մեռած են։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Ելմտական նախարար Ճավիտ պէյ ու Մ. եւ Ց. կուսակցութեան նախագահ Խալիլ պէյ Իզմիր գացած են, նախկին վարչապետ Քեամիլ փաշայի առաջարկելու համար որ նպարգաութեան պաշտօնը ընդունի։ Կ'ըսուի թէ նոր դահլիճին մէջ առեւտրական նախարար պիտի անուանուի Ա. Իսմէթար փաշա եւ երկրագործական նախարար՝ Նախիջեւան Բանչէ Տօ. էֆ էֆ.։

Մավրօքօրտաթօ եւ Հալաճեան էֆէնտիները իրենց պաշտօնը պիտի պահեն, իրենց նախարարութիւնները երկուքի բաժանուելուն համար։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՔԷՐԷՔԻ ՄԷՋ

Անգլիական թերթերուն քաղուած նոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Քէրէքի մէջ ըմբոստները յաղթած են օսմ. զինուորներուն, 16 թնդանօթ առնելով անոնցմէ։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բոլորովին կը հերքուի այն լուրը թէ Սուլթանը մտադրութիւն ունեցած ըլլայ Սելանիկ երթալու յառաջիկայ գարնան։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Ֆրանսական դեսպան Պ. Պօնբառ որ տասնէ մը ի վեր Բարիզ կը գտնուէր արձակուրդով, երէկ մայրաքաղաքս հասաւ։

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Կ. Պոլսոյ սերպիական դեսպան Պ., Նէնատովիչ Պերլինի դեսպան պիտի անուանուի։

ՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԻՒՆ

Եպարքոս Հաքքը փաշա, երէկ, կոյս. պալատ երթալով, Սուլթանին ներկայացաւ։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ

Երէկ, ժամը 7ու կէսին հրդեհ ծագեցաւ ելմտական պաշտօնատան դիմաց թնդանօթաձիգներու Ֆէրիգ Հիւսէին փաշայի ապարանքէն։ Երկու երեք սենեակ այրելէ յետոյ, կարելի եղաւ հրդեհը մարել։

ՔՈԼԵՐԱՅԻ ԱՏԵՆ ՊՈՄՈՆԹԻԻ ԳԱՐԵՋՈՒՐԸ

ԵՌԱՑԱԾ ՋՈՒՐԷՆ ԱՒԵԼԻ ԱՊԱՀՈՎ? ԱՒԵԼԻ ԱԶՆՈՒ Է. ՔԱՆԻ ՈՐ 130 ԱՍՏԻՃԱՆ ԵՌԱՑԱԾ ԵՒ ԲԱՍԹՕՐԵԱՆ ԴՐՈՒԹԵԱՄԲ 70 ԱՍՏԻՃԱՆ ԶՏՈՒԱԾ Է

ՆԱՒԱԹՈՒՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

Նոյ. 4/17 Դեկտ.

Օսմ. միացեալ բացուեցաւ	ղրշ.	100—31
» » վար գին		100—30½
» » բարձր գին		100—34
» » գոցուեցաւ		100—33
Ռում. Երկ. բացուեցաւ	Ֆր.	218—50
» » վար գին	»	218—50
» » բարձր գին	»	219—
» » գոցուեցաւ	»	21—319
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ	»	13—70
» Ժուխանէ	»	8—65
Օսմ. Ապահ. ընկ.	Լ. Օ.	4—67½
Շիրքէթի Խայրիյէ	»	41—
» » Օսման.	»	1—07½
Գրէտի Ֆոնս. Էժիբտ. հին	Ֆր.	33 3
» » » նոր	»	270—
Թրանսվալ	»	58—
Չարթրէդ	»	40—
Կ. Պոլսոյ քարափ	»	439—
Պանք. Օթթօմ.	Լ. Օ.	18—75
Օսմ. ծխախոտի ընկ.	»	16—30
Օսխոնթօ? քաուպէթ.	»	14—70

Տօքթ. Ա. ՄԻՄԻՏԵԱՆ

(ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՏՈՒԱՅԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ)

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Աչքի, Ականջի, Քիթի եւ Կոկորդի

Մասնագէտ Ֆրանս. Սէն-Պէնուա հիւանդանոցի, Ակնաբոյժ Աղէտախնամի

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր 9-12 եւ 1-4 (Ը. Ե.) իր դարմանատունը՝ Ղալաթա-Սէրայ, Խրիստաքի խան, թիւ 1 աբարթըման։

Աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ հինգշաբթի օրերը իր դարմանատունը, եւ երեքշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտները Սէն-Պէնուա հիւանդանոցը։ 1

ՕՐԻԱՆԹԱԼ ՔԱՐԲԷԹ ԸՆԿ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 400,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ [illegible]

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Բերա, Մեծ-Փողոց, թիւ 327

Պոլիս, [illegible]

ՍԱՄՍՈՒՆ ԽԱՆ

[illegible]

40 ԴՐՈՇ

[illegible]

ԺԻԶԱՐԾ ՏՕՒՆԸ

ԿԻՆԵՐՈՒ ՎԱՐՍԱՅԱՐԴԱՐ

ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆԻ ՎԿԱՅՈՒԱԾ

Բերա, Մեծ-Փողոց թիւ 231, Ա. Յարկ

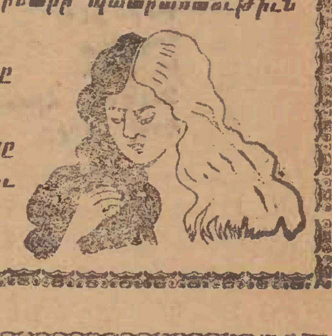

[illegible]

6—15

Օ ՌԸՆԱՐ ՊԼԵՕ

[illegible]

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ [illegible]

[illegible]

"Օ ՌԸՆԱՐ ՊԼԵՕ"

Բերա Թիւնէլ? թիւ 3-4

[illegible]

15

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ

"Հի-Հի-Հի"

[illegible]

ՀՈՒՆԱԿԱՆ ՔՐԷՏԻ ՖՈՆՍԻԷ

1,000,000 [illegible]

[illegible] 1910 [illegible] 2/15ին։

Մեծ պարգեւը՝ 250,000 Ֆրանք

Երկրորդ պարգեւը՝ 10,000 ֆրանք. ուրիշ 1998 թիւեր ալ զանազան գումարներ պարգեւ կը շահին։ Իւրաքանչիւր պարտաթուղթի գինն է 166 ղրուշ 20 փարա, կանխիկ։ Գնումներու համար պէտք է դիմել Պ. Բ. Աստլի եւ ընկ.եան (Բրէտի Բօրիւլէր Օթօման), Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Կալաթա։ Անոնք որ արտասահմանէն կ'ուզեն պարտաթուղթ գնել, պէտք է մանդա-փոստ ղրկեն կամ Պոլսոյ վրայ չէք մը քաշեն։

ՀԱՅԿ. ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԷՍ ՈՍԿԻՆ [illegible] 100 ՈՍԿԻ ՇԱՀԻԼ [illegible]

Գահիրէի Հայոց Աղքատախնամին չաբաթական վիճակահանութիւնը միայն երկու ղրուշով կէս ոսկիէն մինչեւ հարիւր ոսկի շահելու հաւանականութիւն կ'ընծայէ, մինչ ուրիշ վիճակահանութեան կազմակերպիչները իրենց շլացուցիչ ծանուցումներով անհագին գումարներ ձեռք կը ձգեն ի շահ իրենց քսակին։ Գահիրէի հայկական վիճակահանութեան միակ նպատակն է օգնութիւն հասցնել կարօտեալ ազգայիններու։ Ուստի կը խնդրուի թէ գաւառի եւ թէ Պոլսոյ ազգայիններէն որ գոնէ շաբաթը տոմս մը գնեն ի փոխարէն երկու ղրուշի չնչին գումարի մը, սա համոզումով որ եթէ պարգեւ ալ չշահին՝ հազարաւոր աղքատներու նպաստած պիտի ըլլան։ Տոմսերը փնտռեցէք ամէն սեղանաւորներէ, ծխավաճառներէ եւ լրագրավաճառներէ։ Շաբաթական ասոնէ եղողներուն մասնաւոր զեղչ ըլլալով հանդերձ թէ ուզած տոմսերը եւ թէ շահող թիւերուն ցանկը կը ղրկուին օրը օրին թէ մասնաւոր պաշտօնեայով եւ թէ փոստի միջոցաւ։ Գործակալներ եւ վաճառողներ կը փնտռուին գաւառներու եւ Պոլսոյ համար՝ դիմել Թուրքիոյ ընդհ. գործակալ Ցարութիւն էֆ. Թաթլեանի, Պոլիս օսմ. Նոր Նամականատան դէմ՝ Գօճամանօղլու խան թիւ։

50—26

ՕԹԷԼ ՍԱՎՈՒԱ

ՄԵԾ ԿՂԶԻ

Աշնանավերջի օրերը հրաշալի օդով մը կ'անցընենք այս տարի սակայն պէտք է օգտուիլ բնութեան այդ բացառիկ շնորհէն, զոր կրնաք վայելել Մեծ կղզի երթալով, ուր Օթէլ Սավուա ծանօթ օթէլը կը գտնուի, Վարդան էֆ. Վարդանեանի տնօրէնութեան ներքեւ։ Մեծ կղզիի օդը հրաշալի է այս պահուս, իսկ օթէլին մէջ տիրող մաքրութիւնը, կանոնաւոր սպասարկութիւնը եւ կերակուրներու մասին տարուած խնամքը ամէն գովեստէ վեր է։ Կը բաւէ այդ պանդոկը այցելել, մեր ըսածին համոզուելու համար։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Սկսեալ Երեքշաբթի, 1 Նոյեմբերէն (Ն. Տ.) 1910

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ-ԷՍՔԻՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 4 ճամբ. Առտ.	Թ. 6 ճամբ. Առտ.	Թ. 8 ճամբ. Առտ.	Թ. 2 ճամբ. Առտ.	Թ. 10 ճամբ. Առտ.	Թ. 12 ճամբ. Իրիկ.	Թ. 14 ճամբ. Իրիկ.	Թ. 46 Խառն Իրիկ.	Թ. 16 ճամբ. Իրիկ.	Թ. 18 ճամբ. Իրիկ.	Թ. 20 ճամբ. Իրիկ.	Թ. 22 ճամբ. Իրիկ.	Թ. 24 ճամբ. Իրիկ.	ճամբ. Առտ.	
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Գարաքէօյ Կամուրջ	մկն.	1 10	2 —	2 —	2 53	4 09	5 54	7 11	8 15	9 46	10 36	11 15	12 02	1 23		
	ժմն.	1 30	2 20	2 20	3 13	4 29	6 14	7 31	8 35	10 06	10 56	11 35	12 22	1 43		
Հայտար Փաշա	մկն.	1 35	2 29	2 50	3 33	4 33	6 19	7 36	8 47	10 11	11 04	11 41	12 28	1 48		
Գըզըլ Թօփրագ	»	1 43	2 37	3 58	— —	4 41	6 27	7 44	8 56	10 19	11 12	11 49	12 36	1 56		
Ֆէնէր Եօլու	»	1 47	2 42	3 03	— —	4 45	6 32	7 48	9 —	10 23	11 16	11 53	12 40	2 —		
Կէօզ-Թէփէ	»	1 53	2 48	3 09	— —	4 51	6 38	7 54	9 06	10 29	11 22	11 59	12 46	2 06		
Էրէնքէօյ	»	1 57	2 54	4 12	3 47	4 56	6 43	7 58	9 10	10 33	11 27	12 04	12 50	2 10		
Պօսթանճըք	»	2 05	3 01		3 53	5 02	6 49	8 04	9 18	10 39	11 33	12 10	12 56	2 16		
Մալթէփէ	»	2 15	3 10		4 02	5 11	6 59	8 14	9 30	10 48	11 43	12 19	1 06	2 25		
Գարթալ	»	2 27	3 23	ժմն.	4 13	5 22	7 10	8 25	9 43	11 —	11 54	12 30	1 17	2 36		
		2 35	3 30		4 21	5 30	7 18	8 33	9 53	11 08	12 02	12 38	1 25	2 44		ժմն.
Պէնտիք	ժմն.				4 33				10 03							
	մկն.				4 50				10 24							
Թուզլա	»				5 09				10 45							
Կէյպզէ	»				5 29				11 09							
Տիլ Իսկէլէսի	»				5 38				11 18							
Թավշանճըլ	»				5 56				11 36							
Հէրէքէ	»	1911 Փետր. 15էն սկսեալ կը գործէ			6 12				11 57							
Եարըմճա	»				6 23				12 09							
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»				6 32				12 20							
Տէրինճէ	»				6 43				12 35							
Իզմիտ	ժմն.				7 03				12 50							
	մկն.				7 31				1 25							
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»				7 53				1 54							
Սափանճա	»				8 03				2 10							
Համիտիէ	»				8 15				2 22							
Կէյվէ	»				8 49				Ադաբազար միայն կ'երթայ							
Աք Հիսար	»				9 06											
Մէքէճէ	»				9 34											
Լէֆքէ	»				9 55											
Վէզիր Խան	»				10 23											
Պիլէճիք	ժմն.				11 —											
	մկն.				11 20											
Գարաքէօյ	»				12 25											
Պօզիւք	»				12 54											
Ին Էօնիւ	»				1 28											
Չուգուր Հիսար	»				1 48											
Էսկի Շէհիր	ժմն.				2 13											
					իրիկ.				իրիկ.							

ԴԱՐՁ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 3 ճամբ. Առտ.	Թ. 5 ճամբ. Առտ.	Թ. 7 ճամբ. Առտ.	Թ. 9 ճամբ. Առտ.	Թ. 11 ճամբ. Առտ.	Թ. 13 ճամբ. Առտ.	Թ. 15 ճամբ. Առտ.	Թ. 17 ճամբ. Առտ.	Թ. 45 Խառն Առտ.	Թ. 19 ճամբ. Իրիկ.	Թ. 21 ճամբ. Իրիկ.	Թ. 23 ճամբ. Իրիկ.	Թ. 1 ճամբ. Առտ.	Թ. 25 ճամբ. Իրիկ.	Թ. 27 ճամբ. Իրիկ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի Շէհիր	մկն.	1911 Փետր. 1էն սկսեալ կը գործէ	1911 յուն. 10էն սկսեալ կը գործէ	1911 յուն. 9էն սկսեալ կը գործէ	1911 յուն. 10էն կը գործէ	1911 յուն. 9էն կը գործէ				Ադաբազարէն միայն կու գայ				1 07		
Չուգուր Հիսար	»													1 38		
Ին Էօնիւ	»													2 08		
Պօզիւք	»													2 35		
Գարաքէօյ	»													3 07		
Պիլէճիք	ժմն.													3 55		
	մկն.													4 10		
Վէզիր Խան	»													4 38		
Լէֆքէ	»													5 06		
Մէքէճէ	»													5 33		
Աք Հիսար	»													5 53		
Կէյվէ	»									12 45				6 13		
Համիտիէ	»									12 55				6 45		
Սափանճա	»									1 12				7 —		
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»									1 40				7 14		
Իզմիտ	ժմն.									2 15				7 35		
	մկն.									2 30				8 03		
Տէրինճէ	»									2 47				8 23		
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»									2 58				8 37		
Եարըմճա	»									3 10				8 46		
Հէրէքէ	»									3 37				8 57		
Թավշանճըլ	»									3 47				9 21		
Տիլ Իսկէլէսի	»									4 —				9 32		
Կէյպզէ	»									4 30				19 40		
Թուզլա	»									4 53				10 04		
Պէնտիք	ժմն.									5 15				10 22		
	մկն.	12 39	1 34	1 54	2 18	2 35	3 10		4 22	5 30	6 41	7 52	9 12	10 38	11 25	12 48
Գարթալ	»	12 48	1 43	2 03	2 28	2 44	3 20		4 31	5 42	6 50	8 01	9 2	10 48	11 34	12 57
Մալթէփէ	»	12 58	1 53	2 14	2 38	2 54	3 31		4 41	5 57	7 01	8 12	9 32	10 53	11 45	1 08
Պօսթանճըք	»	1 06	2 02	2 22	2 46	3 03	3 39	4 14	4 49	6 10	7 09	8 20	9 40	11 08	11 53	1 16
Էրէնքէօյ	»	1 14	2 10	2 30	2 55	3 12	3 48	4 19	4 58	6 20	7 17	8 28	9 48	11 16	12 02	1 24
Կէօզթէփէ	»	1 19	2 15	2 35	3 —	3 17	3 53	4 23	5 03	6 25	7 22	8 33	9 53	11 25	12 07	1 29
Ֆէնէր Եօլու	»	1 24	2 19	2 40	3 05	3 21	3 58	4 26	5 07	6 30	7 26	8 37	9 57	—	12 1	1 33
Գըզըլ Թօփրագ	»	1 27	2 22	2 43	3 08	3 24	4 01	4 33	5 10	6 34	7 29	8 40	—	—	12 14	1 36
Հայտար Փաշա	ժմն.	1 34	2 29	2 50	3 15	3 31	4 08	4 38	5 17	6 42	7 36	8 47	10 07	11 35	12 21	1 43
	մկն.	1 44	2 37	2 55	3 23	3 36	4 13		5 2	6 57	7 40	8 52	10 7	11 55	12 27	1 48
Գարաքէօյ Կամուրջ	ժմն.	2 04	2 57	3 15	3 43	3 56	4 33	5 58	5 42	7 17	8 —	9 12	10 37	12 15	12 47	2 08
														իրիկ.		

1. Առանց հաղորդակցութեան չուէնուար (ա. Գարաքէօյի կամուրջէն մեկնում, առաւօտեան ժամը 3.35ին և 4.52ին։
(բ. Հայտար-Փաշայէն մեկնում, իրիկուան ժամը 11.05ին։
2. Ցնոր տնօրինութիւն, գալքերու արձանագրութիւնը ուղղակի կերպով չպիտի կատարուի։

ՊՕՂՈՍ ԳԱԼԹԱՔՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ԼՍԿԻ ՋԱՊԹԻԷ, ԹԻՒ 56

ԳԱՅՍԼՐԻ, ՔԻՒՋԻՒԿ ՊԷՕՐԷԿՃԻԼԷՐ, ԹԻՒ 26

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԴԵՂՈՐԷԻՑ ԵՒ ԱՔՏԱՐԻԷԻ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՄԼՐԳ.— Օգսիժէնէ գլորոֆորմ, սէրօմ անթիտիֆթէրիք, կլիսէրօ ֆօսֆաթ, գլօրիւր տ'օր, սուլֆ բիրքօկալիք, տրօգինօն, գօգայն, ըթիրթիւրին, սթրիքնին եւ միւս ալքալօիտները. էքսթրէ միմու եւ ֆլիւիտները։

ՔՈՒԼԷՆԳԻ. սիւլֆաթօ իոտիւր պիզմութ, ըթօվլոյին, պռօմիւռ եւ ուրիշ ապրանքներ,

ԳՈՒՌԼԷՆԻՆԻ. պի քառպօնաթ տը սուտ, իւիլ ռիսին, ալոյին, ճէօնա մանթ, վիօլէթ, քալօմէլ, բօչուտ բլասթեր, ռիւպառպ բօռաֆիլին, արարօթ եւ ուրիշ նշանաւոր ֆապրիքաներու ընտիր եւ թարմ ապրանքներ։

Սալօմօն եւ Բառթիւրօի գօնեաքներ քինալառօշ, կուառօն վէռն. կլիւօ. պալսամիք, օվիւլ պուժի չօմէլի, ամբուլ սթէրիլիզէ։

Ֆօսֆաթին, քաքաօ, ֆարին նէսթլէ, Մալակայի եւ ուրիշ գեղաւոր գինիներ։

Ոտքերու համար անցնող փոյիներ, քօթօնա կազ, թէրմօմէթր, քաթէթէր եւ վիրաբուժական գործիքներ, պիպէռօն, կօգօմէն, կլասիք Սիպէրիէն, ֆիլթռօ Բասթէօռի։ Ամենէն աժան եւ զեղչեալ գիներով։

ԱԳՏԱՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Զէնճէֆիլ, գարանֆիլ, պահար, գնդգնդ, դամբ, թարչին Զինի. Սէյլանի, ռինամէքի. քիւննիկ, կէօզ թաշի, գուրչուն թուզը, լիմոն թուզը, անասօն, գօմալիքօ, սարիսանա, աէմիր հինտ. հինախթան ճէվիզի, ամալէր գապուզը ամբ ողաճ վազելին։

Լիմոնի, գարանֆիլի, թարչինի եւ անիսօնի իւղերը մեծաքանակ կը ծախուին եւ ուրիշ ամէն տեսակ հոտաւէտ իւղեր։

Զկան իւղերը մամնաւորապէս Նորվէկիայէն ուղղակի իրենց պատկանած նաւահանգիստները կը դրկուին։ Նաեւ ուրիշ մեծաքանակ ապրանքներ իրենց նաւահանգիստները հանելու դիւրութիւններ ալ կ'ընծայուին։

ԳԻՆԵՐԸ ԱԺԱՆ ԵՒ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՑԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՓՈՒԹՈՎ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ 26—32

ԼԱ "ԲՐԷՎՈՒԱԵԱՆԹ"

ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՈՎ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1838ԻՆ

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ ֆրանսական կառավարութեան հակակշռին ներքեւ.—Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և ... չութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3,000,000 ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՕԹԷՅԼ ՓՈՂՈՑ, ՓԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամէնուն տրամադրելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ 1910 Հոկտ. 15ին դրուած գումար

22,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան

ԿԱԼԱԹԱ — Տնօրէն

ԹՕՓՀԱՆԷԼԻ ԹԱՐԱՖ — Թ. ՌԸՊՈՒԼ

72—12

ՈՒԻՆՔԱՐՆԻՍ

Կազդուրիչ իսկայ գինին, որ աշխարհիս մէջ լաւագոյն ըմպելին է ընդդէմ

ԱՐԵԱՆ ԱՆՄԱՔՐՈՒԹԵԱՆ

ՍակաւարիւնուԹեան

ԸՆԴ. ՏԿԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ԳԷՇ ՍՆՆԴԱՌՈՒԹԵԱՆ

Բոլոր ականաւոր բժիշկներու գնահատման արժանացած է. Բոլոր դեղարաններու և դեղավաճառներուն քով կը գտնուի։

Սիրքէճի, Խորասանճի խան, թիւ 15։

31—52

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Ցրանց Թամ Վաճառատունը

պատիւ ունի ծանուցանելու թէ իր վաճառատունը փոխադրած է Կարաճէօյ փողոց, Զինիլի խան, թիւ 2

Այդ վաճառատունը, ուր կը ծախուին վառարաններ լոգարաններ եւ խոհանոցի առարկաներ ... առաջնոյն կը ստանձնէ տաք ջուրով եւ շոգիով ջեռուցումի գործեր։

Զինի վառարաններու, լոգարաններու եւայլնի մեծ մթերք մը կը գտնուի։ 8-8

ՄԷՆԻԷՐԻ - ՇՈԳՈԼԱՆ

ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՑԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԱՄԵՆԷՆ ՇԱՏ ՍՊԱՌՈՂՆ Է

Օրական սպառումն է 60,000 քիլօ

Փնտռեցէք ՄԷՆԻԷՐԻ ՇՈԳՈԼԱՆ, կեղծ անունէ զգուշացէք։

ԹՈՄԱՍ ՔՈՒՔԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սաֆօ	1119
Ալքէթ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Տիրիս	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հօրաթիօ	1600	Ծիլօ	1057	Սիլվիա	119
Աթինօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէլ	595	Մոնտէպէլլօ		Սցէփա	1203
Պասսօ	1822	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Մուցիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պէրաթինօ	1264	Էպլօ	3464	Իտալօ	5540	Նէքօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրֆֆալօ	4481	Էլտաքօտօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օտիս	4100	Թաքիօ	3327
Պէյրօ	1371	Էգլօ	1841	Քիլէօ	1053	Ենթաքիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիբօ	1837	Ֆիտօ	954	Քօլիֆինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գարէօ	1244	Ֆինլանտ	1825	Քոմօ	1700	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Զինկօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէոնթօ	2272	Բիալօ	3329	Վիլթըն	2391
Սօսէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Բինալտօ	1553	Խէտտ	1350
Գոլօրատօ	4235	Կիկամօ	1143	Լարէնցօ	3191	Բոլլօ	1613	Զէցօ	1200
Դանքօ	2905	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Բօէմա	1789	Թօրօ	
Դարսօ	895	Կրամօ	1695	Մարէնկօ	1273	Բագատիս	136	Մալօն	

Բասրէլլօ շոգենաւը, Նաւապետ Փորտօ, հոս ժամանած է։
Մօրոֆօ շոգենաւը, Նաւապետ Մէքարէն, հոս ժամանած է։
Սիւէրօ շոգենաւը, Նաւապետ Մարթէն. դեկտ. 18ին հոս կը սպասուի։
Միֆուսօ շոգենաւը Նաւապետ Թօր, յուն. 5ին հոս կը սպասուի։

Դիմել Գործակալներուն Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏՐԻՑՕ

Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միւմթ խան, Ղալաթիա։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Բերա, Շիշլի ճամբայ Թագսիմի Ֆրանս. հիւանդանոցին մօտ 52 թիւ աբարդըման։

ՏՕՔԹ. ԱՐԱՄ ՈՒՆՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ ելեքտրական նորութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած տաք օդի, տիափօնօսքօբիի, պրօնքօսքօբիի, էօզօֆակօսքօբիի ու ամէնէն նորագոյն մեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կը դարմանէ՝ խուլութիւնը, գլխու պտոյտը ու հինցած ցաւերը ականջի խժալը ու ականջի, քիթի, բերնի, կոկորդի ու խռչակի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։

Նամանաւանդ երեսի ու քիթի վրայ եղած տձեւութիւնները, որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին, առանց գործողութեան, կատարելապէս չտեսնուելու համար գործիքով մը, որուն շնորհիւ բազմաթիւ այդ կարգի հիւանդներու Եւրոպայի մէջ բժշկուած ըլլալը կ'ապացուցանէ։

Վիզի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և թաղօզ կոկորդի նշիները (պատէմիւք) կը հանէ առանց արիւնահոսութեան իր մասնաւոր գործիքովը։

Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր Փանկալթի դարբ, Համիտիյէ օթիլի դէմ, Արիի Իւթիւճեան դեղարանը, իսկ կէսօրէ վերջ, իր տունը, Բերա, Շիշլի ճամբայ, Թագսիմ, ֆրանս. հիւանդանոցին մօտ, թիւ 52 աբարդըման։

Հինգշաբթի օրերը կէսօրէ վերջ իր տունը դիմող ամէն հիւանդները, իսկ վկայեալ աղքատները ամէն օր ձրիաբար դարմանելու պատրաստ է։ 55—47

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ. — 1909ի հարիւրին 4 տոկ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ելնելիք ցուցակներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 2 կտրօնը, որուն պայմանաժամը դեկտ. 1)14ին կ'աւարտի այդ թուականէն սկսեալ պիտի վճարուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ, Բարիզի, և Լոնտոնի կեդրոններուն կողմէ։

30 Նոյեմբեր 1910 13—11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լոքալ տարեկան 108 ղր.
» » » վեցամսեայ 60 »
Գաւառներու համար տարեկան 108 »
» » վեցամսեայ 60 »
Արտասահմանի համար տարեկան 35 ֆր.
» » վեցամսեայ 20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. Հասցէի փոփոխման համար 2 ղրշ. ...

Արտօնատէր՝ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ